

საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი

„ქართუ“ განსხვავებას ავრცელებს

რამდენიმე ტელეკომპანიამ, რომელთა ზურგს უკან მარტივად ამოიცნობა კონკრეტული პოლიტიკური ძალები, გაშალეს შავი პიარის ერთიანი ფრონტი ბიძინა ივანიშვილისა და ფონდი „ქართუს“ წინააღმდეგ, – ამის შესახებ ფონდ „ქართუს“ განცხადებაშია ნათქვამი.

„მცირე პაუზის შემდეგ, პოლიტიკურად ანგაჟირებულმა მედია იხევ შეუტია ფონდ „ქართუს“. ბოლო დღეებში რამდენიმე ტელეკომპანიამ, რომელთა ზურგს უკან მარტივად ამოიცნობა კონკრეტული პოლიტიკური ძალები, გაშალეს შავი პიარის ერთიანი ფრონტი ბიძინა ივანიშვილისა და ფონდი „ქართუს“ წინააღმდეგ.

შეტევა ცალსახად კოორდინირებულია, ვინაიდან, სხვადასხვა სიუჟეტს ფონად გასდევს ერთიანი „ლაიტმოტივი“ – „ივანიშვილი თავისი სამშენებლო აქტივობით ჩადის დანაშაულს“, რითიც მსგავსებულა ცნობიერებაში სპეციალურად ყალიბდება განწყობა, რომ მშენებლობა ბოროტებაა, ხოლო თუ მშენებელი ივანიშვილია, მაშინ ეს უკვე კრიმინალია.

არადა, წინა ხელისუფლების პერიოდში იგივე „მედიაკლასტერი“ ნებისმიერ მშენებლობას პოზიტიურ ჭრილში განიხილავდა და მაშინდელი ხელისუფლების მიერ ხშირად ერთი და იმავე ობიექტების მრავალჯერ საზეიმოდ გახსნას ზარ-ზეიმით ასუქებდა, რაც, პრინციპში, არც არის დასაძრახი, რამეთუ ზოგადად აღმშენებლობა და ქვეყნის ინფრასტრუქტურის განვითარება პოზიტიული და სასარგებლო მოვლენაა. პრობლემა ჩნდება ორმაგი სტანდარტების შემოღებისას, როდესაც სადი აზრი ეწირება პოლიტიკურ დაკვეთას და ის, რასაც წინა ხელისუფლის დროს ლამის გმირობად წარმოაჩენდი, დღეს დანაშაულად გაქვს გამოცხადებული.

ცხადია, რომ ამ უსუსური, მაგრამ კარგად ორგანიზირებული ბრალდებების უკან, რეალურად, მხოლოდ პოლიტიკური სარჩულია. თუმცა ვინაიდან ნებისმიერი მსგავსი გამოხტომის რეაგირების გარეშე დატოვებამ, შესაძლოა, ვინმეს თვალში დამაჯერებლობა შესძინოს ამ შეთითხნილ ბრალდებებს, იძულებული ვართ, კვლავაც პასუხი გავცეთ მათ გამაგრებულბლებს.

საჯაროდ ცნობილია, რომ რამდენიმე წლის წინ ბიძინა ივანიშვილის ოჯახმა საქართველოში არსებული აქტივების უდიდესი ნაწილი საქველმოქმედო ფონდ „ქართუს“ გადასცა. ფონდი უშუალოდ ან თავისი შვილობილი კომპანიების მეშვეობით მართავს ამ აქტივებს და მიღებულ შემოსავალს კვლავ საქველმოქმედო მიზნებს ახმარს. ეს არის გამჭვირვალე და კანონმდებლობით ნებადართული საქმიანობა.

ბუნებრივია, ჩვენ წინააღმდეგ მართული მედიაკამპანიის მიზანს არ წარმოადგენს სიმართლის დადგენა. ყველა სიუჟეტი იფუთება მაქსიმალურად გაუგებარი ფრაზებით, რომლებსაც, როგორც წესი,

ისვრიან საეჭვო წარმომავლობის „ექსპერტები“. ეს ყველაფერი კეთდება იმისთვის, რომ დააბნინონ რიგითი მსმენელი და მასალის გადმოცემის სიმძაფრით, ტონალობით, ხშირად მუსიკალური გაფორმებითაც კი, შეუქმნან მას მათთვის სასურველი განწყობა და დააჯერონ იმაში, რომ ადგილი აქვს საშინელ, მზაკვრულ დანაშაულს.

ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, მიზანი იყო, დაეჯერებინათ მაყურებლისთვის, რომ „ქველმოქმედებას ამოფარებული ივანიშვილი ცდილობს ქველმოქმედებით ფულის შოვნას“. არადა, რეალურად, ივანიშვილების ოჯახი ფონდი „ქართუს“ ერთადერთი დონორია, ანუ ბიძინა ივანიშვილი ფონდს თავად სწირავს რეგულარულად საკუთარ სახსრებსა და შემოსავლებს და ქველმოქმედების საკითხს იმდენად ფაქიზად ეკიდება, რომ ფონდის არსებობის ლამის 30-წლიანი ისტორიის მანძილზე არც ერთხელ დაუფინანსებია ფონდის მეშვეობით თავისი ოჯახის რომელიმე წევრი, ნათესავი ან ახლობელი – ამ დროს კი მას ფონდის ხარჯზე გამდიდრებას ედავებიან!

ამ შემთხვევაშიც სიმართლე ზედაპირზეა: ფონდის შვილობილმა კომპანიებმა გაასხვისეს თავიანთი საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთი, რაზეც მომავალმა ინვესტორმა უნდა განახორციელოს სამშენებლო პროექტი. მიწის გაყიდვებით მიღებულ შემოსავალს ფონდი თავისი საქველმოქმედო მიზნებისკენ მიმართავს და მიმდინარე პროექტებს დაახარჯავს.

უკვე მრავალჯერ საჯაროდ გაცხადდა, რომ, გასაგები მიზეზების გამო, ბიძინა ივანიშვილი დღეს, ფაქტობრივად, არაფორმალური სანქციების ქვეშ იმყოფება, რაც, ბუნებრივია, აფერხებს ფონდისადმი მის დონაციებს. მიუხედავად ამისა, ფონდი დღესაც აგრძელებს პროექტებს და ასეულობით მილიონ ლარს ხარჯავს ჩვენი ქვეყნის საკეთილდღეოდ. თუმცა, რომ არ ყოფილიყო ზემოთ ხსენებული წინააღმდეგობა, ორჯერ და სამჯერ მეტ სამუშაოს შევასრულებდით და გაცილებით წინ წავწევდით არსებულ პროექტებს, რომელთა შორისაა ჩვენი ქვეყნის განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის უმნიშვნელოვანესი ობიექტები.

იქმნება პარადოქსული ვითარება, რა დროსაც, თუ ფონდი სამშენებლო გეგმებს სადმე ჩამორჩება, გეაკრიტიკებენ ნელი ტემპისთვის, ხოლო სადაც არა – იქ თავად მშენებლობა ცხადდება ბოროტებად, რისთვისაც დაუსრულებელ უსუსურ და აბსურდულ ბრალდებებს გვიყენებენ.

მსგავსი კრიტიკა არახალია. გააკეთოთ პატარა ისტორიული ექსკურსი და გაეხსენოთ არცთუ ისე დიდი ხნის წინანდელი, მაგრამ უკვე დავიწყებული ამბები – დაახლოებით 2008 წელს პირველად დაიწყო მსგავსი პიარშეტევა ბიძინა ივანიშვილისა და ფონდ „ქართუსზე“. მაშინდელ გაზეთებში დაიბეჭდა შალვა

ნათელაშვილის სტატიები, უფრო სწორედ კი მოკლე პასკვილები სათაურით: „... ამიტომაც ეს პიროვნება (ივანიშვილი) არის საქართველოს მტერი“.

ამ სულელური ტექსტების მოკლე შინაარსი გულისხმობდა იმას, რომ, საქველმოქმედო პროექტების მეშვეობით, ივანიშვილი ეხმარება არა ქვეყანას, არამედ „საკავშილის რეჟიმს“, ხოლო იქამდე კი მისი შექმნილი იყო „შეგარდნამის რეჟიმი“, ამიტომაც მისი ქველმოქმედება ცხადდებოდა ბოროტებად.

2011 წლიდან, როდესაც ბიძინა ივანიშვილი პოლიტიკაში მოვიდა, ნათელაშვილის ეს ნარატივი გადაიღო მაშინდელმა მმართველმა გუნდმა და დაიწყო წარმოუდგენელი მასშტაბის შეტევა და ზეწოლა როგორც თავად ივანიშვილზე, ისე „ქართუს“ ყველა სტრუქტურაზე, რომელთა ბირთვის, ბუნებრივია, ფონდი „ქართუ“ წარმოადგენდა. სწორედ მაშინ ლამის კატეგორიულ იმპერატივში აიყვანეს პროპაგანდისტული ნარატივი იმის თაობაზე, რომ „ქველმოქმედება ბოროტებაა“, საზიანოდ გამოცხადდა ფონდის ყველა პროექტი და პროგრამა. გაასაჯაროვეს ბენეფიციართა სიები, სისულელედ შერაცხეს თეატრებისა და მუზეუმების რემონტი, უსარგებლო და მავნე უწოდეს ფონდის მიერ აგებულ, გარემონტებულ და სახელმწიფოსთვის გადაცემულ ობიექტებს, მათ შორის, საავადმყოფოებს, რაგების სტადიონებს, სკოლებს, თეატრებს, მუზეუმებს, შეკვეთილის დია საკონცერტო დარბაზს, თბილისის ოპერას, ბათუმის დელფინარიუმს და მრავალ სხვას.

საგულისხმო და სახალისოა, რომ ზემოხსენებული ბატონი ნათელაშვილი, რომელმაც აწ უკვე სააკაშვილის მომხრეთა ბანაკში ამოყო თავი, დღეს ამ პოზიციებიდან აგრძელებს არანაკლები აბსურდულობისა და კომიკური ხასიათის ბრალდებების სროლას ივანიშვილისა და „ქართუს“ მიმართ. გულწრფელად უნდა ვადიაროთ, რომ პოლიტიკური სატირისა და კომედიის ჟანრში ის განუმეორებელია. როგორც ჩანს, ამ მართული და ერთიანი გეგმით ორგანიზირებული ბინძური კამპანიის დამკვეთებიც სათანადოდ უფასებენ მას ამ „ნიჭს“.

არსებობს ცნობილი გამონათქვამი, რომ „ადამიანთა უგუნურებას არ აქვს საზღვარი“, რომელსაც სხვადასხვა რედაქციით რამდენიმე ცნობილ მოღვაწეს მიაწერენ. ჩვენს შემთხვევაში, შეიძლება, ითქვას, რომ ნათელაშვილის განცხადებების სისულელესა და აბსურდს ნამდვილად არ აქვს არანაირი ზღვარი!

კარგად გვესმის, რომ ამ ყველაფრის უკან პოლიტიკურად ანგაჟირებული დაინტერესებული პირებისა და რიგი არასამთავრობო ორგანიზაციების კონკრეტული დაჯგუფება დგას, რომელიც რჩება რა ჩრდილში, წარმოადგენს ამ ხელოვნურად მართული პროცესის მთავარ დამკვეთსა და დირიჟორს“, – ნათქვამია ფონდი „ქართუს“ განცხადებაში.

საქართველო ჩამორთმეულ „აბრეშუქის გზას“ გზაგადასვლად იბრუნება!

„საქართველოს ძალიან მნიშვნელოვანი გეოპოლიტიკური ადგილია და ბოლომდე ერთგულნი ვართ ამ შუა დერეფნის განვითარების იდეისადმი, რომელიც ძალიან სანტიმეტრული და მიზნობრივი ალტერნატიული მარშრუტი გახდა,“ — განაცხადა ბატონმა ირაკლიმ ლარიამ შვილიშვილმა — ეს მუდამ ასე იყო ასე!

დავოსის ეკონომიკური ფორუმის ფარგლებში გამართულ პანელურ დისკუსიაზე „ევრაზიის ახალი განთავსება“ გამოსვლისას, მთავრობის მეთაურმა ნახვასით აღნიშნა, რომ საქართველოს ეკონომიკა სწრაფი ტემპით ვითარდება და, შესაბამისად, ამჟამად, მსოფლიოში ერთ-ერთ სწრაფად მზარდი ეკონომიკის ქვეყნად მიიჩნევა; რომ საქართველოში სტაბილური სიტუაცია და ფართოვდება საეკონომიკური ურთიერთობები და კავშირები;

რომ გასულ წელს, საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები რეკორდულად მაღალ ნიშნულზე იყო და კიდევ უფრო მეტი ინვესტიციების შემოდინებას ველოთ;

რომ ორი წლის წინათ საქართველოს მთავრობამ ხელი მოაწერა ძალიან მნიშვნელოვან ხელშეკრულებას ნავთობის რუკას ნახვას და აზერბაიჯანულ კოლეგებთან ერთად, რადგან ძალზე ნათელი და მკაფიო გეგმა გაქვს „შუა დერეფნის“ განვითარებასთან დაკავშირებით და ვიცით, რისი გაკეთებაა საჭირო — საპორტე ინფრასტრუქტურის გაფართოება, წარმადობის განვითარება, რკინიგზის მოდერნიზაცია, აეროპორტებისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება და ა. შ.

პრემიერმა ყურადღება გაამახვილა ანაკლიაში ღრმაწყლოვანი პორტის მშენებლობის დაწყებასა და რკინიგზის მოდერნიზაციაზე, რომლის დასრულებაც წლებიანდელი წლისთვის არის დაგეგმილი. მისი გამტარუნარიანობა გაორმაგდება და 48 მლნ ტონას გადააჭარბებს.

პრემიერმა აღნიშნა, რომ იგეგმება ახალი აეროპორტის მშენებლობაც, რადგან გვინდა, რომ საქართველო პოზიციონირებდეს როგორც ავიაციის რეგიონული ჰაბი მით უმეტეს, რომ მდებარეობა ხელს გვიწყობს და ქვეყანას ამის სრული პოტენციალი აქვს.

პრემიერმა დააკონკრეტა, რომ ყველა ინფრასტრუქტურული პროექტი, როგორც არის საავტომობილო გზების მშენებლობა, აღმოსავლეთ-

დასავლეთის ჩქაროსნული მაგისტრალი — წელს, ხოლო სხვა მნიშვნელოვანი პროექტები ორ წელში დასრულდება.

პრემიერმა ღიად დააფიქსირა, რამდენად მნიშვნელოვანია ჩინეთის ინტერესი ამ ალტერნატიული მარშრუტების, ე. წ. შუა დერეფნისადმი. მან ასევე მოკლედ ისაუბრა გასულ წელს პრეზიდენტ სი ძინ პინთან წარმატებულ ვიზიტის შესახებ და გეგმაზე, რომ ჩინეთმა და საქართველომ გადაწყვიტეს, პარტნიორობა სტრატეგიულ დონეზე აიყვანონ.

პრემიერმა საჯარო მაღლობა გადაუხადა ევროკავშირის ყველა ლიდერს, რომლებმაც მხარი დაუჭირეს საქართველოსთვის ევროკავშირის კანდიდატი ქვეყნის სტატუსის მინიჭებას.

მთავრობის მეთაურმა ყურადღება დაუთმო სამხრეთ კავკასიის უსაფრთხოებასაც და აღნიშნა, რომ, მიუხედავად რუსეთის მიერ საქართველოს ტერიტორიის 20%-ის ოკუპირებისა და, ამავედროულად, უსაფრთხოების სფეროში არაერთი გამოწვევისა, საქართველოს არსებულმა ხელი-სუფლებამ შეძლო უპრეცედენტო და უწყვეტი მშვიდობისა და სტაბილურობის ათწლეულის უზრუნველყოფა, რამაც საქართველოს კეთილდღეობა და ეკონომიკური ზრდა მოუტანა და კიდევ მეტს ელის, რაც დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ საქართველოს არ ჰქონია.

ირაკლი ლარიამ აღნიშნა იმედი გამოთქვა, რომ საქართველოს მეზობლები სამხრეთ კავკასიაში — სომხეთი და აზერბაიჯანი, შეძლებენ გამოსავლის მოძებნას და ორმხრივ ფორმატში ურთიერთობას.

საქართველოს პრემიერთან

ერთად პანელურ დისკუსიაში მონაწილეობდნენ ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის პრეზიდენტი **ოლივერ რამსდორფ**, სერბეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი **ალექსანდრ ვუჩიჩი**, ყაზახეთის ეკონომიკის მინისტრი **ალინაბეკ ჰანტიროვი** და კომპანია **Sabancı Holding**-ის აღმასრულებელი დირექტორი **ჩინგ ალპარი**.

ბატონმა პრემიერმა და **ოლივერ რამსდორფ** განიხილეს თანამშრომლობის ახალი მიმართულებებიც და მომავალი თანამშრომლობის პერსპექტივებიც დასახეს. მთავრობის მეთაურმა აღნიშნა, რომ ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკს საქართველოში დივერსიფიკირებული პორტფელი აქვს, რომელიც 289 პაკეტში დაახლოებით 5 მილიარდ ევროს შეადგენს.

ბატონმა **ირაკლი ლარიამ** **ვილიამ** ასევე ფორუმის ფარგლებში გამართულ დიალოგში „დიალოგი დიპლომატიკაზე დასავლეთ ბალკანეთში“ მიიღო მონაწილეობა და სიტყვით მიმართა დიალოგის მონაწილეებს. შეკრებილებმა დასავლეთ ბალკანეთის ქვეყნების ევროკავშირში დაქირავებული ინტეგრაციის პროცესზე იმსჯელეს და აღნიშნეს, რომ ახალი ქვეყნების გაწევრიანება გააძლიერებს ევროკავშირს. დიალოგში მონაწილეობდნენ მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის პრეზიდენტი ბრენდ ბორგე, ევროკომისიის პრეზიდენტი ურსულა ფონ დერ ლაიენი, ევროპის ცალკეული ქვეყნების პრეზიდენტები და საგარეო საქმეთა მინისტრები.

პანელური დისკუსიის მოდერატორი მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის აღმასრულებელი დირექტორი მირეკ ლუშეკი იყო.

ბატონმა პრემიერმა მონაწილეობა მიიღო დისკუსიაში „ტყვიის შეცვლის სფეროში თანამშრომლობის ახალი მიმართულებები“ და აღნიშნა, რომ ტყვიით მოწოდება ნამდვილად არის მთელი მსოფლიოს მასშტაბით ჯანდაცვის სისტემების ყველაზე აქტუალური გამოწვევა და დამსწრე საზოგადოებას მიაწოდა ინფორმაცია, რომ საქართველომ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა ამ მიმართულებით, რამაც 2018 წლის საგადასახადო მონაცემების 75%-იანი კლება აჩვენა ოთხ წელში.

ბატონი ლარიამ აღნიშნა შეხვედრა კომპანია **Alshaya Group**-ის აღმასრულებელ თავმჯდომარე **მომინა ალიაშა**, რომელმაც თავის მხრივ, კომპანიის პრიორიტეტები და საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები გააცნო, ხოლო ბატონმა პრემიერმა საქართველოში არსებული ხელსაყრელი ბიზნესგარემოსა და სტაბილური ეკონომიკური ვითარების შესახებ

მიაწოდა ინფორმაცია. მხარეებმა სამომავლო თანამშრომლობისთვის მზადყოფნა გამოთქვეს და ამ მიმართულებით კონკრეტული სფეროები განიხილეს. აღნიშნული კომპანია ქუვეითის უმსხვილესი კომპანიაა, რომელიც ფრენჩაიზის ოპერატორია, რომელიც 70-ზე მეტი საცალო ბრენდისთვის ოპერირებს. კომპანიის პორტფოლიო მოიცავს არაერთ სექტორს: ჯანმრთელობის, სილაბის, ავეჯის, მოდის, კვების, დასვენებისა და გართობის სექტორებს და მსოფლიოს მასშტაბით ფლობს ათასობით მაღაზიას, კაფეს, რესტორანს, ონლაინ და ციფრულ ბიზნესს. ათვისებული აქვს უძრავი ქონების, სამშენებლო, სასტუმროებისა და ავტომობილების სფეროები. კომპანია ევროპის, აზიისა და ახლო აღმოსავლეთის არაერთ ქვეყანაში ოპერირებს.

ბატონი პრემიერი დაესწრო დავოსის მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის ფარგლებში გამართულ ვახშამს სახელწოდებით „**გაშენებთ სპა-ლინდელ მშრომლებს**“ და მსოფლიო ეკონომიკური ლიდერების არაფორმალურ ლანჩს სახელწოდებით „**გლობალური სისტემებისადმი ნდობის აღდგენა**“.

პრემიერი ირაკლი ლარიამ აღნიშნა ფორუმის დამფუძნებლისა და აღმასრულებელი თავმჯდომარის, პროფესორ **კლაუს შვაბის** და მისი მეუღლის, **ჰილდე შვაბის** მიერ ორგანიზებულ მიღებასაც დაესწრო, რომელიც, ტრადიციულად, დავოსში გაიმართა.

პარალელურად, „ქართული ოცნების“ დელეგაცია ჩინეთში მართავდა შეხვედრებს პეკინსა და შანხაიში. დელეგაციის მართველი პარტიის თავმჯდომარე **ირაკლი კობახიძე** ხელმძღვანელობდა. ჩინეთთან სტრატეგიული პარტნიორობის დამყარების შესახებ ხელშეკრულების გამოფორმების ფონზე მნიშვნელოვნად გაიზარდა ინტერესი ამ ვიზიტის მიმართ. მთავრობისა და საკანონმდებლო ხელისუფლების წარმომადგენლებთან შეხვედრების მთავარ მიზნად ჩინეთსა და საქართველოს შორის პოლიტიკური და ეკონომიკური თანამშრომლობის გაძლიერება და ჩინეთ-ევროპის დამაკავშირებელ „შუა დერეფნის“ მომავალზე მსჯელობა იყო, რადგან ტვირთებისა და ენერჯორესურსების გადაზიდვის ალტერნატიულ მარშრუტში საქართველოს სტრატეგიული როლი განსაკუთრებულია. უკრაინა-რუსეთის ომისა და ევროპაში შექმნილი ენერჯორესურსის ფონზე კიდევ უფრო განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ჩვენი გეოგრაფიული მდებარეობა, ფაქტობრივად, საქართველო „აბრეშუქის გზას“ იბრუნებს გზატკეცილად. ოფიცია-

ლურ პეკინს ევროპა-აზიის დამაკავშირებელი ალტერნატიული მარშრუტის მიმართ განსაკუთრებული ინტერესი უკვე დეკლარირებული აქვს.

პეკინში საქართველოს დელეგაციას შეხვედრა ჰქონდა ჩინეთის ვაჭრობისა და კომერციის მინისტრის მოადგილე **ლინგ პინთან** და განიხილეს ყველა საკითხი, რომელიც ჩინეთსა და საქართველოს შორის საეკონომიკური საკითხებში თანამშრომლობას უკავშირდება. საუბარი ეხებოდა როგორც ვაჭრობის სფეროს სხვადასხვა მიმართულებით, ასევე ენერჯეტიკის, ტრანსპორტისა და ტურიზმის მიმართულებით თანამშრომლობასაც. ცხადია, ვიზიტის კიდევ ერთი მიმართულება ქართული ბიზნესგარემოს გაცნობა და ჩინეთთან ახალი ინვესტიციების მოზიდვა იყო.

ვიზიტის ფარგლებში დელეგაცია შეხვედა ჩინეთის მმართველი პარტიის საერთაშორისო დეპარტამენტის ხელმძღვანელს, მინისტრ **ლიუ პინგანს**, მინისტრის მოადგილე **სუნ ხაიანს**, სახელმწიფო საბჭოს განვითარების კვლევის დეპარტამენტის ვიცე-პრეზიდენტს **ჩანგ ლაიმიანს** და ჩინეთის ეროვნული სახალხო კონგრესის პრეზიდენტის თავმჯდომარის მოადგილეს **სიაო პინს**. მმართველი პარტიის დელეგაციის შემადგენლობაში იყვნენ: პარლამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე **ბიორბი შოლსაი**, პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილე **ირაკლი ჩილიშვილი**, საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარე **ნიკოლოზ სამხარაძე**, დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტის თავმჯდომარე **ლავინია სონდულაშვილი**, აგრარულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე **ნიკოლოზი ნიკოლოზიანი** და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე **ვიქტორ სანიკიძე**.

„ქართული ოცნების“ დელეგაციის შეხვედრები პეკინსა და შანხაიში ორივე მხრიდან როგორც საერთო, ისე პირად ინტერესებს ეფუძნებოდა, ჩინეთის მხრიდან არის განსაკუთრებული ინტერესი საქართველოს საკვანძო გეოპოლიტიკური ფუნქციის ჭრილში, ხოლო საქართველოს მხრიდან ახალი ინვესტიციების მოზიდვა, პოლიტიკურ და ბიზნესურთებთან კონტაქტების გაძლიერება და აბრეშუქის გზის მომავლის უზრუნველყოფა.

„ქართული ოცნების“ დელეგაცია შანხაის განვითარების საგანგებო ცენტრში შანხაის განვითარების ვეგმას გაეცნო და შეხვედა შანხაის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეს **ჩან პინს**, შეხვედრის შემდეგ კი სტუმრების პატივსაცემად ოფიციალური ვახშამი გაიმართა.

„გვექონდა ძალიან ნაყოფიერი შეხვედრები. ჩვენი სურვილი და მიზანია, გავაღრმავოთ ჩინეთთან თანამშრომლობა სხვადასხვა დონეზე, სხვადასხვა მიმართულებით. რა თქმა უნდა, მნიშვნელოვანია პოლიტიკური თანამშრომლობა, განსაკუთრებული პოტენციალი გვაქვს ეკონომიკის სფეროში — ეს პოტენციალი მაქსიმალურად უნდა ავითვისოთ“, — ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში ვიზიტის შედეგების განაცხადა **ირაკლი კობახიძე**.

„ს.პ.“ მიმოხილველი

გვესაუბრება პოლიტოლოგი, ფსიქოლოგი რამაზ სამხარაძე

ჩინეთი საქართველოს პერიპერიული პოლიტიკის აღდგენაზე იზრუნებს

არც მისი პარტიისთვის იქნება კარგი გამოსავალი და არც ქვეყნისთვის.

— როგორ შეხვდა ოპოზიციის ივანიშვილის პოლიტიკაში დაბრუნებას, რატომღაც გასუსულები არიან. რა ტაქტიკა აირჩიეს?

— რა კარგ სიტყვებს იყენებთ ოპოზიციასთან მიმართებით — მათთან ტაქტიკა რა მოსატანია. რა სფეროში დაინახეთ, ოპოზიციის ტაქტიკა?! მართალი ბრძანეთ, ოპოზიციის გასუსულება, მისგან სულ სხვა რეაქციას ელოდნენ. ყველამ შენიშნა, რომ რაღაც სხვა ხდება. მიზეზი ის არის, რომ ივანიშვილის გამოჩენა ოპოზიციისთვისაც მოულოდნელი იყო. რაც უნდა თქვან, მათ იგი ძლიერ ფიგურად მიჩნიათ. ასე რომ, ივანიშვილის გამოჩენა ოპოზიციისთვის მოულოდნელიც არის და საშიშიც. მით უმეტეს, იმ ფონზე, როცა ვერ ხვდებიან, რისთვის დაბრუნდა. რაც უნდა ბევრი იყვიროს ოპოზიციამ, ჩვენ ვიმარჯვებთო, ხომ მშვენივრად იციან, სინამდვილეში, მარცხისთვის არიან განწირულნი. და ამ განწირულმა ადამიანებმა, უცებ დაინახეს, რომ მათ კარზე იმ პიროვნებამ დააკაკუნა, რომელიც სწორედ მათ დაამარცხებდას უზრუნველყოფს. რა თქმა უნდა, ეს მათთვის დიდი დისკომფორტია.

— ღარიბაშვილმა დავოსში განაცხადა, დღეს რომ არჩევნები ტარდებოდა 60%-ს მივიღებდითო...

— ... და ამაზე ოპოზიციამ მაშინვე ქილიკი დაიწყო. არადა, თვითონ სულ გადაჭარბებული ციფრებით გვესაუბრებდნენ. გირჩი-ზურაბმა ორიოდ დღის წინ განაცხადა: დღეს ოპოზიციისთვის ფორმაშია, უფრო მეტად შეუძლია მოგება, ვიდრე 2020 წლის არჩევნებში. ეს ხომ გადაჭარბებული ნათქვამია. იქვე მეორე ფრაზაში დააყოლა: ოპოზიციის ფორმაში არ არისო. აბა, როგორ იგებენ?! დიახ, ღარიბაშვილმა 60%-იან მხარდაჭერაზე ისაუბრა. ახლა, თვლა დავიწყოთ, 60%-ს მიიღებენ თუ 55%-ს? ეს ოპოზიციის დღის წესრიგია — ქართული პოლიტიკა აიძულოს, იმაზე იფიქროს, რა თქვა ოპოზიციამ და არა — რეალობაზე.

— ევროპის საბჭომ საქართველოსთვის 2024-2027 წლების სამოქმედო გეგმა დაამტკიცა. პარალელურად გვეუბნებიან: ცხრაპუნქტიან დაგვალეხას თუ არ შეასრულებთ, მოლაპარაკებები არ გაიხსნებაო. აქვე დეოლიგარქიზაციის პუნქტზეც მიგვიითებენ.

— თქვენთან შეხვედრამდე, ერთ-ერთ რადიოარხზე ვიყავი მიწვეული, სადაც მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებზე ვისაუბრეთ. ცხადია, ამერიკის მოქმედი პრეზიდენტი სერაიოზულ ფიგურად ვერ ჩაითვლება — ის მარცხენას და მარჯვენას ვერ არჩევს. იმ დასკვნამდე მივდი, რომ ქვეყანას ვიღაც სხვა მართავს. ამ დროს ამერიკელები გესაყვიდუ-

რობენ, ქვეყანაში არაფორმალური მმართველობააო. სამწუხაროდ, ჩვენ ყველაფერს მნიშვნელობას ვანიჭებთ, რასაც ისინი გვეტყვიან. მოდი, რეალისტები ვიყოთ. გვთხოვენ დეოლიგარქიზაციას, ცხრა ახალი პუნქტის შესრულებას! მაგრამ 12 პუნქტის შესრულებას არ დაელოდნენ და კანდიდატის სტატუსი მოგვცეს. ე. ი. არ იყო ეს პუნქტები მნიშვნელოვანი. მაშინ რატომ გადაგვცემენ ანათემათ? ცხრა პუნქტის შეუსრულებლობის შემთხვევაში?! პოლიტიკა ასეთი მეთოდებით არ იმართება. ინგლისელების ნათქვამია: პოლიტიკაში მთავარია ინტერესები. ისმის კითხვა: რა ინტერესი აქვს დასავლეთს, რომ მაინცდამაინც ეს ცხრა პუნქტი შევასრულოთ?! თუ ამას არ გააკეთებთ, ევროკავშირის წევრები ვერ გახდებითო, ღიმილს მგერის.

ბის გაზრდისთვის საკმარისი აღარ იყო. რაც შეეხება იმას, იბრუნებს თუ არა საქართველო თავის გეოპოლიტიკურ როლს და ადგილს, მე მეტსაც გეტყვით: საქართველოს არც არასდროს გააჩნდა იმ მასშტაბის ფუნქცია, რასაც ახლა იძენს. საქართველოზე აბრეშუმის გზაც კი არ გადიოდა. კი ბატონო, ჩვენი ქვეყანა გარკვეულ შემთხვევებში იყო გზაჯვარედინი, ოღონდ ისეთი მასშტაბური ფუნქცია, რაც ახლა გაჩნდა, არასდროს ჰქონია. საქართველოს არაერთი მტერი შემოესია, მაგრამ არავის აწუხებდა, ჩვენი დაპყრობით სხვა ქვეყნების ეკონომიკური მდგომარეობა თუ უარესდებოდა. ქვეყნები, რომელთაც ჩვენი დაპყრობის შედეგად ეკონომიკური მდგომარეობა უარესდებოდა, ჩვენს დასაცავად თითქმის არ ანძრევდნენ. ეს მიუთითებს იმაზე, რომ მაშინ ჩვენ

გინზე განაცხადა, თავისი ოპოზიციონერობით უშიშროების საქმეს აკეთებს, სხვა შემთხვევაში, უცხოეთში მყოფი რუსების პირადი მონაცემები რად უნდაო. ასე რომ, ეს სტილი ახალი არ არის — რუსეთმა შეიძლება გამოიყენოს ადამიანი მაშინაც კი, როცა იგი მის გინებაშია. მე არ მაქვს დამადასტურებელი დოკუმენტები, რომ ჩვენი ოპოზიციის რუსეთში მუშაობს. თუმცა, მიმაჩნია, რომ სწორედ ასეა. ეს ფაქტი, რომ დადასტურდეს, არ გამიკვირდება. ეს ბუნებრივი იქნება. ამას იცით რატომ ვამბობ? — თუ ვინმესთვის ჩინეთისა და საქართველოს ურთიერთობა მიუღებელია, ეს რუსეთი გახლავთ. ჩინეთის საქართველო სჭირდება, რადგან ტრანზიტმა კავკასიაზე უნდა გაიაროს. თუ ტრანზიტი საქართველოზე გაივლის, ვისთვის იქნება

ეს დათქმული პუნქტები არ ასახავს არც პოლიტიკურ ინტერესს და არც რეალობას.

— ბატონო რამაზ, მსოფლიო წესრიგი იცვლება, მრავალპოლარული მსოფლიოს კონტურები მონახულია. საქართველო იბრუნებს იმ გეოპოლიტიკურ როლსა და ადგილს, რას საუკუნეების განმავლობაში გააჩნდა?

— ბრძოლა მიდის არსებობისთვის. დემოკრატის წყალობით, ჩვენთვის გაჩნდა ისეთი არენა, სადაც ხმლით არა, მაგრამ საკუთარი ადგილის მოსაპოვებლად დიპლომატიით, ცოდნით ვიბრძვი. ეს ადგილი, თავის დროზე, შევარდნაძემ მონახა — ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენმა მკვანი დააფიქრა, საქართველოს სატრანზიტო ფუნქცია ხომ არ აქვსო. ეს არ არის შემთხვევითი. ახლა სატრანზიტო ფუნქციამ გაცილებით დიდი მასშტაბები შეიძინა. შუა დერეფნის მიმართ ჩინეთის ინტერესი საქართველოს ეკონომიკას მეტ სტიმულს მისცემს. ახალი ეტაპი იწყება, რაც ჩვენი ქვეყნისთვის უაღრესად საჭიროა. მხოლოდ ნავთობსადენი საქართველოს პოლიტიკური მიზნიდევლო-

რამიე განსაკუთრებული ფუნქცია არ გვექონდა. ახლა კი რა გვემის? — რომ შესაძლოა, ჩინეთმა საქართველოს კონფლიქტების მოგვარებაზე იზრუნოს. ანუ, ჩინეთი დანტერესებულია, საქართველოში მშვიდობა, სტაბილურობა იყოს, რადგან აქ თვითონ უნდა გაატაროს ტვირთი და, ამდენად, კონფლიქტების მოგვარებაზეც ფიქრობს. ასეთი ტიპის ინიციატივა ისტორიის განმავლობაში არასდროს გვექონია.

— ჩვენი საპარლამენტო დელეგაცია ხუთდღიანი ვიზიტით ჩინეთში იმყოფებოდა. ოპოზიციის ერთ-ერთმა წარმომადგენელმა აღნიშნა, საქართველოს მიერ ჩინეთთან ურთიერთობის გაღრმავება, პოლიტიკურ დასავლეთზე რევანშიაო.

— მთელი რიგი სუბიექტები ქართულ პოლიტიკაში ჩინური პოლიტიკის დეველვაციას ცდილობენ. ეს უკვე გაკვირვებას აღარ იწვევს. ოპოზიციამ ევროპა, ევროპაო იმახა და რუსეთის საქმე გააკეთა. ახლახან „იუთუბზე“ ერთ-ერთმა ბლოგერმა, რომელიც ხელისუფლების კრიტიკაში აქტიურად არის ჩართული, ფეი-

ეს წამებიაინ? — რა თქმა უნდა, რუსეთისთვის. ეს ტრანზიტი ადრე რუსეთზე გადიოდა. ანუ, მის ინტერესებშია, ამ სატრანზიტო ხაზის მიმართ დამოკიდებულება გაფუჭდეს და ამაზე მუშაობს-კიდევ.

— ევროპის წამების კომიტეტმა დასკვნა დადო, სადაც წერია, სააკაშვილის მიმართ მწაგვრელ, დამამცირებელ მოპყრობას აქვს ადგილიო.

— მათგან არაფერი მიკვირს. დასკვნის ნაწევრები მოვისმინე, სადაც ლაპარაკი იყო იმაზე, თითქოს, მიშა კამერების გამუდმებული კონტროლის ქვეშ რომ არის, ეს სტრუქტურა იწვევს. ეს იმ სააკაშვილზეა ლაპარაკი, რომლის აშენებულ ციხეში პატიმრები ლოგინზე ვერ წვებოდნენ, რადგან ციხის კამერაში მხოლოდ ფეხზე დასადგომი ადგილი იყო. თუ ეს ამ ევროპის წამების კომიტეტმა არ იცის და ისე აკეთებს შეფასებებს, ე. ი. ის კომპეტენტური არ არის. და თუ იცის, რა ხდებოდა სააკაშვილის ციხეებში და ისე აკეთებს მსგავს შეფასებას, ე. ი. პატიოსანი არ არის.

თამარ შველიძე

ჩვენ შევძლიართ ფაზაში, როცა ტერიტორიული პრობლემების მოგვარება უნდა დაიწყოს

გვესაუბრება „სტრატეგიული დავების ცენტრის“ ხელმძღვანელი ლევან მამალაძე:

ბატონო ლევან, დავის მსოფლიო ეკონომიკურ ფორუმზე მთავარი განსახილველი თემები უკრაინასა და ახლო აღმოსავლეთში შექმნილი ვითარება იყო. რა მიმართულებით იცვლება მსოფლიო წესრიგი?

— დავის მსოფლიო ეკონომიკურ ფორუმს სერიოზული პოლიტიკური დატვირთვა აქვს. ფორუმზე წამყვანი ქვეყანა ჩინეთი გახლდათ. ჩინელებმა გლობალური, ყოვლისმომცველი პროექტები წარმოადგინეს. მიმდინარე პროცესებიდან გამომდინარე, საქართველოს ინტერესებიც გამოიკვეთა. პრემიერი ღარიბაშვილი ჩინეთის წარმომადგენლობას შეხვდა. საქართველოს ჩინეთთან სტრატეგიული პარტნიორობით ახალი პერსპექტივები და შესაძლებლობები ეხსნება. ეს მნიშვნელოვანია. დავის ფორუმმა ახალი ეტაპის დასაწყისს ჩაუყარა საფუძველი — კასპია-შავი ზღვის კორიდორს უფრო დიდი დატვირთვა ექნება. სხვათა შორის, ფორუმის მესამე დღე რეგიონულ პოლიტიკას დაეთმო. კავკასიაში მშვიდობის მიღწევის მიმართულებით, სომხეთსა და აზერბაიჯანს შორის სამშვიდობო ხელშეკრულება დაიდება. ეს თემა აქტიურ ფაზაშია შესული. ამ ორ ქვეყანას შორის სამშვიდობო როლის შესრულებაში დიდად საქართველოს წვლილიც გადასაწყვეტია გაყინული კონფლიქტების — აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის საკითხიც. ჩვენ ახლა სწორედ ამ ახალ ფაზაში შევდივართ.

რაც შეეხება ახლო აღმოსავლეთში მიმდინარე ომს, ყველას ეგონა, რომ ისრაელი ამ ანტიტერორისტულ ოპერაციას, როგორც

თავად უწოდეს, მალე დაასრულებდა, მაგრამ ომი გაიწვია, რაც კარგს არაფერს მოასწავებს. საუბარია კონფლიქტის მეტად გაფართოვებაზე. იემენის გააქტიურებამ და შემდგომ იგივე აშშ-ისა და ბრიტანეთის სამხედრო პასუხმა, კიდევ ერთხელ ცხადყო, რომ მოსალოდნელია ომის გაფართოვება. მათ შორის, გარკვეული დამატულობის, საომარი მომენტების შექმნა ირანთან, რაც უახლოეს პერიოდში გამოიკვეთება.

უკრაინა კი ისევ მისთვის მისაღებია. ზემოთხსენებულმა ქვეყანამ იმედი ღამისთვის ჩააბღო, რომ დღეს მსოფლიო დასავლეთის დახმარების იმედად დარჩა. უკრაინის მიერ განხორციელებულმა კონტრშეტევამ შედეგი არ გამოიღო. ყველა ღონისძიება, რაც დასავლეთის მხრიდან გატარდა, უშედეგოდ დასრულდა. უკრაინა წარმატებას ამ დრომდე ვერ აღწევს. არადა, საუბრობდნენ, რომ რუსეთს მალე დააჩქარებდნენ, დააშველდნენ. თუმცა დაწესებული სანქციების ფონზე რუსეთის ეკონომიკური ზრდა ბევრად მეტია, ვიდრე ომამდე იყო. რუსეთმა ახლა უფრო მეტი ნავთობი გაყიდა, ვიდრე ომამდე. ასე რომ, უკრაინა მძიმე სიტუაციაშია. საუბრები მიდის იმ მიმართულებით, რომ, თუ დასავლეთი ძალ-ღონეს არ მოიკრებს და უკრაინის დასახმარებლად ფინანსების მობილიზებას ვერ შეძლებს, რუსეთი წარმატებას მიაღწევს.

— ევროკომისიის წევრები ურსულა ფონ დერ ლაინს დაუპირისპირდნენ, რომელიც მათი აზრით, ორბანის შანტაჟს წამოეგო. როგორ ფიქრობთ, უნგრეთი ხმის უფლების გარეშე დარჩება?

— რთული ვითარებაა, ევროკავშირმა უკრაინას გარკვეული დახმარებები გაუწია. ამჯერად მის დახმარებას არამართო უნგრეთი, არამედ სლოვაკეთი და სხვა ქვეყნებიც ეწინააღმდეგებიან. მოტივი შედეგად — გაწეული დახმარების მიუხედავად, შედეგი არ დგება. ამ მოტივით, უნგრეთს ხმის უფლებას თუ შეუჩერებენ, ეს დეზინტეგრაციული პროცესების დასაწყისი იქნება. ანუ, ევროკავშირი კარგავს იმ ხიბლს, რაც სტაბილურობის, დემოკრატიის, კეთილდღეობის კუთხით ჰქონდა. ეს უკვე იცვლება. გაიარეთ წამყვანი ევროპული ქვეყნების დედაქალაქებში, თუნდაც პარიზში, ბრიუსელში და მიხვდებით, რომ ევროპა სახეს კარგავს.

ამიტომ მეტი აქცენტი კეთდება იმაზე, რომ აშშ-ის მიერ უკრაინისთვის 62 მილიარდის გამოყოფა მოხერხდეს, რასაც „რესპუბლიკელები“ ეწინააღმდეგებიან. ეს თანხაც პაერშია გამოკიდებული. როგორც მოგახსენეთ, ევროპელი ლიდერები უკვე საუბრობენ იმაზე, რომ თუ უკრაინას არ დაეხმარებიან, რუსეთი გაიმარჯვებს. რუსეთის გამარჯვება არ უნდა დაეუშვათ! — ეს გახლავთ დასავლეთის ლიდერების პოზიცია. რა შედეგი დადგება, დრო გვიჩვენებს.

ამ მიმართულებით დიდი პლუსია ის, რომ საქართველო ვერ ჩაითრიეს რუსეთთან დაპირისპირებაში. მით უფრო, რომ ჩვენი ქვეყანა ოკუპირებულია და კიდევ ერთ სამხედრო დაპირისპირებას ვერ გაუძლებს. ახლა დგება დრო, გაყინული კონფლიქტების შედეგად წარმოშობილ სეპარატისტულ ანკლავებთან დაკავშირებით, რომელთა დამოუკიდებლად ცნობა რუსეთმა სააკაშვილის „გმირული საქმიანობის“ შედეგად შეძლო, გარკვეული გადაწყვეტილება მომზადდეს. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პროცესში უნდა დაიწყოს. აქვე გახსენი, რომ ივანიშვილის პოლიტიკაში დაბრუნება ხელს მშვენიერად, რათა ტერიტორიული პრობლემების მოგვარების მიზნით რუსეთთან მოლაპარაკებები დაიწყოს.

— წელან ახლო აღმოსავლეთში ომის გაფართოების საშიშროება ახსენეთ. ირანმა ისლამაბადის სივრცე დაარღვია. ისიც გასათვალისწინებელია, რომ პაკისტანი ბირთვული სახელმწიფოა...

— დიახ, ახლო აღმოსავლეთის ომი რეგიონის სხვა ქვეყნებსაც ითრევს. ისრაელმა დაზარალებულნი მიმდინარე ოპერაცია ვერ დაამთავრა. ამას მოჰყვა სიტუაციის უკიდურესი გამწვავება წითელ ზღვაში. იემენიც „ჰუსიტების“ მხრიდან კომერციულ გემებზე მიტანილი იერიშების გამო საერთაშორისო გადაზიდვები შეჩერებულია, რამაც ქვეყანაში დიდი ეკონომიკური პრობლემები შექმნა. აშშ ხელს ირანისკენ იშვერს და მასზე ზეწოლას ახორციელებს. ირანში ტერორისტული აქტების განხორციელებას 95 ადამიანი შეეწირა. ამასვე პასუხისმგებლობა „ისლამურმა სახელმწიფომ“ აიღო. ის დასავლეთის შექმნილი პრობლემაა, რომელიც შემდგომ კონტროლიდან გაქცა. ახლა ვინ აკონტროლებს, ძნელი სათქმელია. ასე რომ, სახეზეა კონფლიქტის გაფართოება, რაც მძიმე შედეგებამდე მიგვიყვანს.

— 2024 ბევრ ქვეყანაში არჩევნების წელია, მათ შორის, აშშ-შიც...

— აშშ-ში სერიოზული კრიზისია. ეს არჩევნები მარტივად არ ჩაივლის. ტრამპის, „რესპუბლიკელების“ რეიტინგი ბევრად მაღალია, ვიდრე ბაიდენისა და მისი პარტიის. „დემოკრატები“ ცდილობენ, ხელისუფლება ხელიდან არ გაუშვან და საკმაოდ რისიკან ღონისძიებებს ატარებენ. ამან, შესაძლოა,

აშშ-ში დამატებითი დამატულობა შექმნას, რაც ზეგავლენას მსოფლიოზეც მოახდენს. ვინც ადრე ტრამპს მხარს არ უჭერდა, ახლა მის მხარესაა. თვალსაჩინოა, ვინ უნდა აირჩიონ ბაიდენსა და ტრამპს შორის, ანუ დემენციასა და ტყუას შორის. ტრამპი იმარჯვებს, მაგრამ „დემოკრატებს“ ხელისუფლების დათმობა არ სურთ. დაველოდოთ მოვლენების განვითარებას. გარდა ამერიკისა, არჩევნები ტარდება აზერბაიჯანშიც, მერე რუსეთში, ევროკავშირში, საქართველოში. სხვა ქვეყნებში საარჩევნო პროცესი დამატებით იმედს მაძლევს — დასავლეთის ქვეყნებს, რომელთაც სურთ, საქართველოზე მუდმივი ზეგავლენა ჰქონდეთ და

ივანიშვილს მეტი შესაძლებლობა ექნება, რათა ამ მიმართულებით, რუსეთთან მოლაპარაკებები დაიწყოს. საქართველომ საკუთარი ინტერესებიდან გამომდინარე უნდა იმოქმედოს.

— არჩევნებზე რა გავლენას იქონიებს პოლიტიკაში ივანიშვილის დაბრუნება?

— რიგი ქვეყნები ეცდებიან საქართველოზე გავლენა იქონიონ. ისინი შეეცდებიან მმართველობაში თავიანთი დაქირავებული პოლიტიკური ჯგუფები მოიყვანონ, ანუ მესუთე კოლონა. ამ ჭიდილში ჩვენ ქვეყნის ერთიანობის, სტაბილურობის შენარჩუნება უნდა შევძლოთ. ნაცებს ექნებათ მცდელობა, არჩევნები თავიდანვე არალეგიტიმურად

თავისუფალი მოქმედების საშუალება შეგვიზღუდონ და ხშირად რეგულაციებითაც გვემუქრებიან, ჩვენი პრობლემებისთვის დრო და საშუალება არ ექნებათ.

— ზემოთ აღნიშნულ, ივანიშვილი ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის საკითხის გადაჭრას შეუწყობს ხელსო. სხვა რას უკავშირდება პოლიტიკაში მისი დაბრუნება?

— ივანიშვილი არ მოასვენებს — ხან ანგარიშები გაუყენებს, „კრედიტ სუისს“ სასამართლო მოუგო, მაგრამ თანხა მაინც არ დაუბრუნეს. ამით დასავლეთს სურდა, ივანიშვილზე ზეგავლენა მოეხდინა და მისი ავტორიტეტის წყალობით, საქართველო ისე ემართა, როგორც თავად აწყობდა. ანუ, რუსეთთან მიმართებით საქართველო დაპირისპირების ახალი პლატფორმა უნდა გამხდარიყო. ივანიშვილს რა ცილი აღარ დასწამეს მაშინ, როცა იგი საკუთარი ფინანსებით უამრავ ადამიანს ეხმარება. უმაღლესი ევოლუციური წარმატება მისი დაბრუნების მიზნით „ქართული ოცნებაში“ არსებული პრობლემებიცაა. ასევე ის, რომ ქვეყანას არ ჰყავს ოპოზიცია. მან ყურადღება გაამახვილა კორუფციასზეც, რაზეც რეაგირების მოხდენა მოუწევს. ივანიშვილის დაბრუნება იმ გზაგასაყარზე მოხდა, როცა კანდიდატის სტატუსი მოგვენიჭა. მისი პოლიტიკაში შემოსვლა მნიშვნელოვანი მოვლენაა, რათა ქვეყნის განვითარება უფრო სტაბილურ ფაზაში შევიდეს. ვიმეორებ, ჩვენ შევდივართ ფაზაში, როცა ტერიტორიული პრობლემების მოგვარება უნდა დაიწყოს.

გამოაცხადონ და ეს დაპირისპირების ახალ ტალღად აქციონ. ევროინტეგრაციის საბოლოო მცდელობა ჩაუყარდათ და ახლა გაყალბებულ არჩევნებზე დაიწყეს საუბარი. ამიტომ ივანიშვილის დაბრუნება დადებითი ფაქტორია, რათა მსგავსი სახიფათო მდგომარეობა თავიდან ავიცილოთ. ნაცებმა გააფლერეს ისიც: სანამ მიმა ციხეშია, არჩევნები ლეგიტიმურად ვერ ჩაითვლებაო. უკრაინის მოქალაქე ციხეში იჯდება თუ გალიაში იფლურტულებს, რა მნიშვნელობა აქვს. მას უფლება არ აქვს, არჩევნებში მონაწილეობა მიიღოს ან ქართულ პოლიტიკაში ჩაერიოს. გარე ძალების აქტიურობა, რომლებიც სააკაშვილის თემის წამოწევის და არჩევნებთან მის მიმართ (ციდილობენ, ადასტურებს, რომ მესუთე კოლონას გარედან აფინანსებენ. ისინი შეეცდებიან, არჩევნები არალეგიტიმურად გამოაცხადონ და ხალხის მასები ქუჩაში გამოიყვანონ. გარდა ამისა, ნაცები ეცდებიან, ევროკავშირთან მოლაპარაკებების გახსნას ხელი შეუშალონ, მაგრამ არაფერი გამოუვათ. დაქირავებული ევროკარლამენტარები გაიძახდნენ: საქართველოს კანდიდატის სტატუსი არ ეკუთვნისო. მაგრამ საქმე ის არის, რომ ევროპა თავად არის დაინტერესებული, საქართველო ევროკავშირის წევრი გახდეს. ევროკავშირი ახლა თავად დგას არჩევნების წინაშე — ჩვენი გაწევრების პროცესი უნდა დაჩქაროს, წინააღმდეგ შემთხვევაში კავკასიის რეგიონზე გავლენას დაკარგავს.

თამარ შველიძე

ადამიანი ფიქრისთვის არის გაჩენილი. პოდა, ვფიქრობ: დაახლოებით ერთი თვის წინათ, აზერბაიჯანის სპეცსამსახურებმა საფრანგეთის დაზვერვის ფართო ქსელი რომ გამოაშკარავეს, რომელიც აზერბაიჯანის, საქართველოს, მოლდოვას, უკრაინის, ახლო აღმოსავლეთისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებში მოქმედებდა, ნეტავ, რას უნდა ნიშნავდეს? საქართველოს რომ არ ეხებოდა, ყურსაც არ შევებერებოდავი, მაგრამ...

გამოცემა იდენტიფიკატორის ცნობით, რომელიც საკუთარ წყაროებს ევროდობა, საფრანგეთს დაზვერვის ფართო ქსელი ჰქონია, რომელიც, მათ შორის, საფრანგეთის პარტნიორი ქვეყნების წინააღმდეგაც იყო მიმართული. აღსანიშნავია, რომ აღნიშნული ჯაშუშური ქსელი თურმე აზერბაიჯანში არსებული საფრანგეთის საელჩოდან იმართებოდა და მასში მნიშვნელოვნად ბევრი ადამიანი იყო ჩართული.

ამბავი ერთად და მეორეა ის ამოუხსენელი ქცევა, რომ ინფორმაცია აზერბაიჯანში არსებული ჯაშუშური ქსელის შესახებ საფრანგეთის მოქალაქემ აზერბაიჯანის სპეცსამსახურებს ნებავოფლობით მიწოდდა, რამაც, თავისთავად, აზერბაიჯანის სპეცსამსახურებსა და სამართალდამცავ ორგანოებს რაც ჰქონდათ, იმაზე ბევრად მეტი მოცემულობა გაუხსნა.

გამოითქვა ვარაუდი, რომ მომხდარი საერთაშორისო ურთიერთობებზე, უპირველესად, საფრანგეთსა და იმ ქვეყნებს შორის, სადაც ჯაშუშები მოქმედებდნენ, სერიოზული გავლენა ექნებოდა. რა თქმა უნდა, დიდ არცერთი დაზვერული და ნაჯაშუშარი ქვეყანა არ გამოხატავს საკუთარ განწყობა-დამოკიდებულებას, ამბობენ, რომ „უბრალოდ, გაითვალისწინებენ“ ბევრ რამეს, მხოლოდ ის გამოჩნდა, რომ აზერბაიჯანში არსებულ საფრანგეთის საელჩოსთან აზერბაიჯანელებმა მცირერიცხოვანი აქცია მოაწყვეს. ვინმეს სჯერა, რომ ამ ინფორმაციამ მხოლოდ 20-მდე აზერბაიჯანელი ალაშფოთა?

მანტიერებს, როდესაც მესობელ აზერბაიჯანში ასეთ ჯაშუშურ ქსელს აბამს საფრანგეთის საელჩო, დავიჯერო, საქართველოში, თბილისში, კრწანისის №49-ში მხოლოდ კრუასანებს აცხობს საფრანგეთის საკონსული? ძალზე საინტერესოა, ამ კარმოფარულაღავეებულ საქართველოში რაღაა საჯაშუშო, ყველაფერი გამოშუქებული არ გვაქვს?

საქართველოში მყოფი ის ქარ-

მოფიქრალი ქართველის არსთუ უსაფუძვლო ეჭვები

თველი ვარ, რომელმაც არაფრის ფასად არ დატოვა სამშობლო, ყველაფერი გადავიტანე მასთან ერთად. ამდენად, ყველაფერი მაფიქრებს, რაც ჩვენთან და ჩვენს სამეზობლოში ხდება ან, შესაძლოა, მოცემულობათა მსგავსების გამო, საქართველოშიც მოხდეს.

სრულიად უწყინარი შეკითხვა მაქვს, რაც ახლა საქართველოს მეორე მებრძოლს, სომხეთს ეხება, თუმცა, ჯერ ამბავი ვთქვათ და შეკითხვა შემდეგ დავსვათ.

გემახსოვრებათ, გასული წლის სექტემბერში, ტელეგრაფში მებრძოლი გავრცელდა ინფორმაცია, რომ სომხეთში რამდენიმე ასეული უკრაინის მოქალაქე დააკავეს. გამოვლინდა უკრაინის სამხედრო დაზვერვისა და უსაფრთხოების სამსახურის 270-მდე აგენტი, რომლებიც სომხეთში ლტოლვილის საფარქვეშ მოქმედებდნენ;

გარდა ამისა, აივანეს 150-მდე ადგილობრივი სომეხი მოქალაქე, რომელთა მიზანს წარმოადგენდა დესტაბილიზაცია ერევანში და „მაინის“ სცენარის მსგავსად, ძალოვნებისა და მშვიდობიანი მოსახლეობის დახოცვა. შემოგზავნილ კონტინგენტს წარმოადგენდნენ 25-იდან 40 წლამდე ქალები და მამაკაცები, პროფესიონალი აგენტები, რომლებიც უახლოეს ხანში რუსეთის საელჩოსა და ზვართნოცის აეროპორტში პროვოკაციების მოწყობას გეგმავდნენ;

ასევე, გავრცელდა ინფორმაცია, რომ ერევანში დააკავეს უკრაინის 57 მოქალაქე, აქედან 4 ქალი თავდაცვის სამინისტროს დაზვერვის მთავარი სამმართველოს კადრის თანამშრომელი აღმოჩნდა. აღნიშნული 57 დაკავებულიდან 44 ჩასული იყო საფრანგეთიდან, ხოლო 13 — საქართველოდან. ნიშანდობლივია, რომ მათი (უკრაინელების) დაკავება/დაპატიმრება სომხეთში მოხდა.

სამეზობლოდან ასეთ ინფორმაციებს რომ ისმენს ადამიანი, ბუნებრივია, საკუთარზე იწყებს ფიქრს, მით უმეტეს, თუ გახსოვს კიევი-თბილისის ავიარეისით ჩამოფრენილი 20 უკრაინელი ბოვიკის უკან გაბრუნების ფაქტი, „ოტპორელი“ პედაგოგები და კიდევ ბევრი სხვა რამ. შესაბამისად, ფიქრობ, ვინ იცის, რამდენი შემოგზავნილი ჯაშუშია საქართველოში, დაწყებული უკრაინიდან ლტოლვილების სახით შემოსული აგენტით თუ მათი სპეცსამსახურ-

ების კადრის ოფიცრით და საფრანგეთის აგენტურით დათავრებული.

შეკითხვა მაქვს: თუ სომხეთს აქვს უფლება დააკაოს ომში მყოფი უცხო ქვეყნის მოქალაქეები და აზერბაიჯანს აქვს უფლება ფრანგული ჯაშუშური ქსელი გამოამხეუროს, საქართველოს ვინ, როგორ ან რატომ ჩამოართვა იგივე უფლება?!

იტყვი რამეს და ცუდი ხარ, პირზე ხელს აგაფარებენ, არ იტყვი და აქეთ შენ გაწყდება ნერვები, იქით კი იდიოტი ჰგონიხარ ვიღაცას!..

მივიღეთ ევროკავშირის წევ-

ლი არ გვანტიერებს, სად იქნება?

მოფიქრალის ფიქრები ყველაფერს სწვდება!

ირაკლი კობახიძემ თქვა: „ჩვენ, საზოგადოებას სიმაართლე უნდა ვუთხრათ — ფინანსური, ეკონომიკური კუთხით, ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის სტატუსთან, რაიმე კონკრეტული ხელშესახები სარგებელი დაკავშირებული არ არის, მაგრამ ეს მნიშვნელოვანი პოლიტიკური გზავნილია“.

ძალიან, კარგი! ვიცით, რა არის „ის სარგებელიც“, არაჩვეულებრივი ვალი, რომლის ნიმუშად ეკონომიკურ კრიზისში

ჩავარდნილი საბერძნეთი (და არა მხოლოდ) გვაქვს.

მოფიქრალი ადამიანი ფიქრობს: 2023 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, საქართველოს მთლიანმა (დასავლეთის) ვალმა 24,2 მლრდ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც შშპ-ის (მთლიანი შიდა პროდუქტის) 85.9% არის. ეს ხომ სახელმწიფოს ფაქტობრივი დეფოლტია? — დიახ, არის! რატომ უნდა დათანხმდეს ევროკავშირის 27-ივე ქვეყანა, რომ არჩინოს

პოლიტიკაში. სწორედ ის პრინციპია, ფულს ვინც იხდის, მუსიკას ის უკვეთავსო. თუ ყველაფრით ბოლომდე ეროვნული მთავრობა არ გვეყოლა, ამგვარი დაკაბალება, უპირველესად, სწორედ ხელისუფლებისა და ბანკირებისთვის არის მომგებიანი, ასე ხდება კოლონიურ ქვეყნებში...

რა დღეში ხარ საქართველო!

ჭკვიანი და დასაფასებელი კაცი იყო ნიკო ნიკოლაძე, მაგრამ ნურც იმას დავივიწყებთ, რომ საფუძვლიანად იყო ჩახედული აღებ-მიცემობაში (ვაჭრის შველი განხლდათ). მისი სიტყვებია, რომ, თუ სხვის იმედსა და დახმარება-

ზე დაეამყარებთ ქვეყნის მომავალს და ხელს და ჭკუას არ გავანძრევთ, ევროპის სახელმწიფოები საქართველოს ან ალჭირივით დაიმონებენ, ან ინდონეზივით მარცხას დაუწყებენო. ასეა ეს!

მოფიქრალ ადამიანს ცალკეული ევროპელი პოლიტიკოსების განცხადებებიც შეაშფოთებს, რომლებიც იმდენად მომრავლდნენ, რომ უკვე ჯგუფები და პარტიები შექმნეს — შემაშფოთებელთან ერთად ძალზე ყურადსაღებია მათი

დეფოლტში (გაკოტრებული) მყოფი რაღაც საქართველო?

ევროკავშირსაც და სხვასაც, საქართველო მისი სტრატეგიული მნიშვნელობის ტერიტორიის გამო აინტერესებს, მისი მუდმივი კონტროლი ესაჭიროება და რუსეთზე გავლენა, ეს კი შესაძლებელია უსისხლოდ, ფინანსური დავალიანებით. რომელი კავშირისა თუ ქვეყნის წევრიც ხარ, მათი ფინანსური მიმევალიც ხარ, ის გაქცევს მარიონეტად, რადგან იურიდიულად მისი უფლებები იზრდება და ვალის ვერდაფარვის შემთხვევაში, თავისუფლად შეძლებენ ჩაერიონ შენი ქვეყნის საშინაო და საგარეო

ღია ტექსტები. ჩვენ ინფორმაციულ ვაკუუმში გვამყოფებენ, მხოლოდ ცეკვა-თამაშსა და შიდა პოლიტიკურ დაპირისპირებას გვაზეპირებინებენ, მაგრამ აღარ არის სამყარო ჩაკეტილი, ელვისებური სისწრაფით ვრცელდება ნებისმიერი ინფორმაცია, — ყველაფერს ვხედავთ, ყველაფერი გვესმის...

მშპ ვლადიმერ შპროსი, პოლანდიელი პოლიტიკოსი: „ჩვენ თავს დაგვესხა გლობალისტური პრობლემა. შედეგად, ჩემი კონტინენტი რთულ პირობებში აღმოჩნდება და ეს, რბილად რომ ვთქვათ.

SOS - სამთო ღარბს მიხედვა სჭირდება!

მას შემდეგ, რაც „ნაციონალურმა“ რეჟიმმა ქვეყნის მასშტაბით ფუნდამენტურ მეცნიერებათა ინსტიტუტების ნგრევა დაიწყო, ქვეყანამ წამყვანი დარგების ბევრი პროფესიონალი სპეციალისტი დაკარგა. როგორც უამრავ სხვა სფეროს, პრობლემები შეექმნა სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვებულ საწარმოებს, სადაც დღესდღეობით საქმის სპეციალისტთა დეფიციტია.

„უნდა ველაპარაკოთ მოსწავლეებს, რათა მოეზიდოთ სტუდენტები, თორემ აღარავინ აღარ აბარებს სამთო საქმეზე... უნდა ვუთხრათ საზოგადოებას, რომ შახტა არ არის „მკვლე-

ლი“ და მეშახტეობა ვაჟკაცური პროფესიაა... საჭიროა, მოტივაცია გავუზარდოთ ადამიანს იმისათვის, რომ ეს ურთულესი სპეციალობა შეისწავლოს.“ - ასე მიიჩნევს საბადოთა დამუშავების ტექნოლოგიის სპეციალისტი, „საქნახშირის“ გენერალური დირექტორის მრჩეველი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამთო ტექნოლოგიების სრული პროფესორი, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი, ევროპის საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა მეცნიერების აკადემიკოსი ბილა მანაძიძე და თავის გულისტკივილს „საერთო გაზეთს“ უზიარებს:

- ის, რაც წლების წინათ მეცნიერებასა და განათლებას დამართეს, ძალიან მძიმე ტვირთად დაგვაწვა ძველი თაობის პროფესორებს, რადგან გაგვიჩნდა სადარდებელი, რომ ჩვენ მივიდვართ და ახალგაზრდები აღარ მოდიან. სამთო ინჟინრების მომზადება ძალიან რთული და საპასუხისმგებლო საქმეა და სპეციალისტების აღზრდელი თუ არ აღზარდე, რა ეშველება მომავალ თაობებს, ვინ გაუძღვება მათ, როცა ჩვენ აღარ ვიქნებით? ახალგაზრდა რომ დაეტოვო უნივერსიტეტში, ჩემი საქმე ვასწავლო და აღეზარდო, როგორც პროფესიონალი, მაინც ყველაფერი ანაზღაურებამდე დადის... ჩვენი გეგმირდება მოაზროვნე სტუდენტები, რომელიც არამხოლოდ ტექნიკურად აზროვნებს, მან უნდა იცოდეს ადამიანებთან ურთიერთობა, უნდა იცოდეს უცხო ენები, კომპიუტერული პროგრამები და ასე შემდეგ...

სტუდენტები, უკვე სამი მყავდა შერჩეული, მაგრამ 400 ლარი დაუნიშნეს ხელფასი და 400-500 ლარად ვერ გაჩერდა ახალგაზრდა კაცი! ხშირად ატარებს კონკურსს ტექნიკური ინსპექტორების დეპარტამენტი, წიაღის მართვის დეპარტამენტი... ამ კონკურსებში გამარჯვებს ჩემმა ახალგაზრდებმა, ჭკვიანმა, მოაზროვნე ადამიანებმა და სადაც ანაზღაურება გაცილებით მეტია, იქ წაივინდნენ... ვერც გაამტყუნებ, უნივერსიტეტში რატომ დარჩება? პროფესიონალი და პროფესორად რომ ჩამოყალიბდე, ამას დრო სჭირდება და მანამდე რა ქნას ადამიანმა, ასეთი დაბალი ხელფასით როგორ იარსებოს, როცა ოჯახი ჰყავს სარჩენი და როცა სხვაგან სამჯერ და ოთხჯერ მეტს სთავაზობენ!.

ბევრი სხვა პრობლემაც არის კომპლექსურად გადასაწყვეტი. ჩვენი სფერო სამ დარგს მოიცავს. ეს არის: წიაღისეულის ღია კარიერული წესით მოპოვება; შახტებში მოპოვება და მადარობში მოპოვება. ამათ ყველას თავისი სტანდარტი და რეგლამენტი გააჩნია, სადაც პირდაპირ ჩაწერეს, რომ წამყვან თანამდებობაზე შეიძლება დაინიშნოს პირი, რომელსაც აქვს უმაღლესი ტექნიკური განათლება, ან ხელმძღვანელს აქვს უფლება მოსილება, გასაუბრების საფუძველზე თავად გადაწყვიტოს, ვის შეარჩევს კონკრეტულ თანამდებობაზე. სწორედ ამ „ან“-მა დაუკარგა სურვილი ადამიანს, რომ მიიღოს განათლება სამთო ინჟინრის სპეციალობით, რადგან აუცილებლად გამოჩნდება სადმე ვინმეს ბიძაშვილი, ნაცნობი ან ნათესავი, რომელიც სრულიად დაუმსახურებლად მიიღებს თანამდებობას ისე, რომ ახლოსაც არ იქნება ჩვენი საქ-

ამიტომ, ისიც უნდა დააინტერესო, რომ მართლა კაცურად, ლამაზად უხელმძღვანელოს და შექმნას ისეთი სამაგისტრო თუ სადოქტორო ნაშრომი, რომელიც დღევანდელ მოთხოვნებს დააკმაყოფილებს. ანაზღაურების გარეშე ვალდებულება ცოტა რთულია, ყველას არ უნდა უფასოდ მუშაობა... საბედნიეროდ, კიდევ შემოვრჩით ტექნიკურ უნივერსიტეტში ხანდაზმული ლექტორები, რომლებსაც შეგვიძლია მთელი ჩვენი ცოდნა გადავცეთ მომავალ თაობებს, მაგრამ მე უკვე 70 წელს გადავაბიჯე, გვყავს 80 წლის პროფესორებიც, ვისაც ჯერ კიდევ შეუძლია, მომავალი სპეციალისტი აღზარდოს... ამ ადამიანების შრომას და მონდომებას ელემენტარული დაფასება სჭირდება.

ფერი მოხდა არაპროფესიონალიზმის და დილეტანტიზმის გამო და ეს რომ შახტას დააბრალო, იგივეა, რომ მართვა არ იცოდეს და მანქანას დააბრალო ავარია. სამთო საქმე არის ურთულესი საქმე, რომელიც დილეტანტიზმს ვერ ეგუება! ბუნებასთან გაქვს საქმე, ბუნებას ეჭვიდავები და ის უნდა მართო. მუშაობის პროცესში გეცვლება სამთო-გეოლოგიური პირობები, სამთო-ტექნიკური პირობები და ამის მართვა უნდა შეგეძლოს! თუ თუნდაც ელემენტარული შეცდომა მოგივია, არამხოლოდ საკუთარი თავი, შეიძლება უამრავი სხვა ადამიანიც დაღუპო...

- თუმცა, უკვე წლებია, საბაკალავრო საფეხურზე სამთო საქმის შესწავლას სახელმწიფო აფინანსებს. ეს ალბათ გარკვეულწილად, გეზმარებათ კონტინგენტის შევსებაში...

- ჩვენი ქვეყანა სასარგებლო წიაღისეულით რომ მდიდარია, ცნობილია, მაგრამ როგორ ფიქრობთ, გამოიყენებენ კი ამ რესურსს სრულად და აქვს ქვეყანას ის სარგებელი, რაც ამ სიმდიდრის შესაბამისად უნდა ჰქონდეს?

- რა თქმა უნდა! სახელმწიფო რომ ამ მხრივ არ დაგეზმარებოდა, კატასტროფის წინაშე ვიდექით. ახლა ჩვენ ვავსებთ კონტინგენტს და, ასე თუ ისე, წელში გამართული ვართ ამ თვალსაზრისით, გვყავს მაგისტრებიც. უკანასკნელ წლებში უფრო წამოვიდა მოთხოვნა მაგისტრატურასა და დოქტურანტურაზე, მაგრამ მეტი დაინტერესებული სტუდენტი გვეყოლებოდა, სწავლის ღირებულება რომ მათ შემოსავალს შეესაბამებოდა. დოქტორანტის სწავლის ღირებულება ჩვენთან 4000 ლარი გახდა, მაგისტრის - 2250, რასაც სახელმწიფო არ აფინანსებს. ეს კი არაა, პროფესორ-მასწავლებლებს მოგვცეს ვალდებულება, ვუხელმძღვანელოთ მაგისტრანტს და დოქტორანტს სრულიად უფასოდ, ყოველგვარი ანაზღაურების გარეშე.

- გეოლოგიურ მონაცემებზე დაყრდნობით სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ხარისხი დიდწილად დამუშავების ტექნოლოგიებზე დამოკიდებულია. დამუშავების ტექნოლოგია და მისი მთავარი პრინციპი - მადნის უშუალოდ სანგრებში მოპოვების ტექნოლოგია არის ურთულესი საქმე და სამთო საქმის ბაზისი. დამუშავების ტექნოლოგია უნდა განსაზღვროს, როგორ შევიდეს სასარგებლო წიაღისეულში, რა გვირგვინები გაიყვანოს, როგორ გაიყვანოს, როგორ მოიპოვოს. სწორედ ამ მიმართულებით ძალიან შემცირდა პროფესიონალი კადრები. გარდა ამისა, სახელმწიფოს არა აქვს ისეთი კონკრეტული ორგანიზაცია, რომელიც სამთო საქმეს გაუწევს ზედამხედველობას, არის წიაღის მართვის დეპარტამენტი, არის ტექნიკური ზედამხედველობის ინსპექცია, ბუნების დაცვის კომიტეტი, მაგრამ არა ჰყავთ სპეციალისტები, მადნის დამუშავების ტექნოლოგები. გადაწყვეტილებას იღებენ იურისტები, ეკონომისტები და სხვა პროფესიების წარმომადგენლები, რაც ყოველად დაუშვებელია...

არ არსებობს მენდლეევის პერიოდულ სისტემაში მინერალი, რომელიც საქართველოში არ არსებობს! აბსოლუტურად ყველაფერი გვაქვს. საქართველო პატარაა და არც ეს საბადოები გიგანტური საბადოები, მაგრამ იმდენად მდიდარი და მრავალფეროვანია ეს პატარა ქვეყანა, რომ ამის საფუძველზე ძალიან დიდი აღმავლობა და ეკონომიკური სარგებელი უნდა გვექონდეს და არც დასაქმების პრობლემა უნდა იყოს ქვეყა-

მთელი ჩემი სიცოცხლე ტექნიკურ უნივერსიტეტში მაქვს გატარებული. 1980 წლიდან მასწავლებელი ვარ. გავლილი მაქვს გზა, ლაბორანტიდან დაწყებული, პროფესორობის ჩათვლით. ამავე დროს, პრაქტიკული გამოცდილება შევიძინე. 2010-2011 წლებში ემუშაობდი თურქეთის რესპუბლიკაში კარიერების დირექტორად, შემდეგ კი, 2012 წელს „საქნახშირის“ მოწვევით დაგვრუნდა და ტექნიკურ დირექტორად დაინიშნე. სამთო საქმის ყველა ნიუანსი - როგორც წარმოების პრობლემები, ასევე, განათლების სისტემაში არსებული პრობლემები, ზედმიწევნით ვიცი და ამიტომაც ვამბობ, რომ საჭიროა, მოტივაცია გავუზარდოთ ადამიანს იმისათვის, რომ ეს ურთულესი სპეციალობა შეისწავლოს.

- ანაზღაურება ახსენეთ, მაგრამ ეს არის ერთადერთი პრობლემა მოტივაციის გასაზრდელად? - კანონის დონეზე არის მისაღები ისეთი გადაწყვეტილებები, რაც ხელს შეუწყობს ახალგაზრდებში საქმის შესწავლის მოტივაციის გაზრდას. 2016 წელს, როდესაც ტექნიკურ უნივერსიტეტში ასოცირებულ პროფესორად ამირჩიეს, ჩამოვაყალიბე სამეცნიერო-კვლევითი და საპროექტო ცენტრი. მინდოდა ისეთი სტუდენტების შერჩევა და აღზრდა, რომლებიც შედგომში შემცვლიდნენ და დარჩებოდნენ საბადოთა დამუშავების ტექნოლოგიების სპეციალისტებად. მივიღე არაჩვეულებრივი ახალგაზრდები, ჩემი გაზრდილი

ნაში. ქვანახშირის ისეთი საბადო გვაქვს, სადაც მარაგების რაოდენობა 500-დან 800 მილიონ ტონამდეა. ამიერკავკასიაში ქვანახშირის ასეთი მარაგი არავის აქვს, რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ენერგეტიკული თვალსაზრისით.

ტყიბულის საბადოში არის უნიკალური ფენები, - ეგრეთ წოდებული ლიპტობიოლიტური ქვანახშირის. ეს არის ქიმიური მრეწველობის ისეთი ნედლეული, რომლისგანაც მზადდება არაჩვეულებრივი საღებავები, - გემის საღებავი, რომ შედგება მარილიც კი ვერ მიეკარება. მისგან მზადდება არაჩვეულებრივი იზოლატორები, რასაც იყენებენ რუსეთში, სადაც ყინვები 50 გრადუსს აღწევს. ამ ნახშირებისგან გამოხდილ ზეთს თუ იპოქსიტი შეურევ, შექმნი სივრცეს, რომელიც აბსოლუტურად შეუღწევადი ხდება ყოველგვარი ტალღებისაგან. ეს არის სტრატეგიული ზეთი, რომელიც გრამებით იყიდება და ძალიან ძვირი ღირს. მსოფლიო განიცდის ასეთი ზეთის დეფიციტს. მაგალითად, სუმატა-ითში პირდაპირი მოთხოვნა ამ ზეთზე და ჯერ კიდევ ვერც ერთმა ბიზნესმენმა ვერ მოაბა თავი მის წარმოებასა და ექსპორტზე გატანას. მართალია, მისი განცალკევებული მოპოვება ცოტა რთულია, მაგრამ ასეთი სიმდიდრე გაგვანჩია და უნდა გამოვიყენოთ.

ტიკის დონეზე უნდა გადაწყვედეს.

როგორც „საქნახშირის“ გენერალური დირექტორის მრჩეველი, გეტყვით, რომ ახალი შახტის მშენებლობის პროექტი დასასრულს უახლოვდება, სადაც შახტის ველი ისეთი გვირგვინით უნდა გაიხსნას, რაც უწყვეტი, დიდი მწარმოებლობის შახტის მშენებლობის პერსპექტივას გაძლევს და სადაც 3-4 წელიწადში თბოელექტროსადგურის მშენებლობაც გადაწყდება. პარალელურად განვითარდება ქვანახშირის მოპოვება და ეს იქნება უზარმაზარი სამთო საწარმო ტყიბულში. ქვანახშირის მოპოვება სამჯერ გაიზრდება, რაც სამჯერ მეტი სიკეთე იქნება ქვეყნისთვის.

- წლებია, ჭიათურაში მანგანუმს ღია კარიერული წესით მოიპოვებენ, რაც ქალაქს აბინძურებს და ადამიანების ჯანმრთელობას საფრთხეს უქმნის. რა შეიძლება გაკეთდეს იმისათვის, რომ წიაღისეულის ასეთი წესით მოპოვება ნაკლებად საზიანო გახდეს?

- ჩვენ გვყავს სამთო საქმის სამი ფლაგმანი: ჭიათურა, ტყიბული და მარნეული. ჭიათურის საბადოს კიდევ 20-30 წლის განმავლობაში გააჩნია რესურსი, რომ იყოს ფლაგმანი, თუმცა მანგანუმის საბადოს ძირითადი მარაგი, რომელიც მიწის ქვეშ იყო განლაგებული, უკვე თითქმის ამოწურულია.

ოს წიაღისეული, რომელიც მას 40-50 წლით აქვს აღებული და მისი გატანა მოასწროს. უკანასკნელ წლებში თითქოს ჩატარდა სარეკულტივაციო სამუშაოები, მაგრამ ეს მაინც ზღვაში წვეთია იმასთან შედარებით, რაც რეალურად არის საჭირო.

აქ უნდა იყოს დიდი, თანამედროვე გამამდიდრებელი ფაბრიკა, რომელიც აღჭურვილი იქნება მანგანუმის მტკერის საწინააღმდეგო მოწყობილობებით, რაც დიდ ხარჯებთან არის დაკავშირებული.

სახელმწიფო, რომ ჩვენი სტრატეგიული მარგი წიაღისეული თვითონ მოვიპოვოთ და თვითონვე შევქმნათ იქ საწარმოები. ძირითადად, დამოკიდებული ვართ ინვესტორზე. როდესაც ინვესტორს აძლევ შენს ობიექტს, გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ექსპორტაციისთვის, ის ცდილობს, რაც შეიძლება იაფად მოიპოვოს ნედლეული. ეს სიახლე კი იწვევს შრომის უსაფრთხოების, ტექნიკური უსაფრთხოების, ეკოლოგიური უსაფრთხოების დარღვევას. აბსოლუტურად ყველაფერი რომ უმაღლეს დონეზე იყოს გათვლილი, ამას უამრავი ფული სჭირდება, ეს ფული თვითღირებულებას „აწვება“, თვითღირებულებას იზრდება - მოგება მცირდება, რაც ინვესტორისთვის არ არის ხელსაყრელი.

უკანასკნელ წლებში ერთადერთი სინათლე არის კაზრეთის ოქროსა და სპილენძის მადნების შემცველი საბადო, რასაც მე გამოვანათებას ვუწოდებ სამთო საქმეში. არც ერთი ინვესტორი ისე არ ზრუნავს საბადოს დამუშავებაზე, ეკოლოგიაზე, კადრების მომზადებაზე, რასაც RMG Gold-ი აკეთებს. უზარმაზარ დახმარებას გვიწევს ტექნიკურ უნივერსიტეტსაც, როგორც მატერიალურ-ტექნიკური, ასევე განათლების თვალსაზრისით; შექმნილი აქვს სტუდენტების მოზიდვისა და სწავლების საზაფხულო სკოლები, გულიანად უდგებიან საქმეს, მაგრამ არც მათ ჰყავთ დამუშავების ტექნოლოგიის სპეციალისტები. ყაზახეთიდან ჩამოჰყავთ ისინი, რომ მიწისქვეშა მეთოდით იმუშაონ, რაც უზარმაზარ ხარჯებთან არის დაკავშირებული. არადა, ქართველმა სპეციალისტებმა უნდა იმუშაონ იქ და ქართველმა უნდა მიხედოს თავის საბადოს, ასე ხომ მათაც გაუიფრდებათ მუშახელი, მაგრამ სპეციალისტები არ გვყავს საქართველოში და რა ქნან?!

საჭიროა სამთო საქმის ერთიანი დოქტრინის ჩამოყალიბება, რომელიც დაარეგულირებს დარგში არსებულ პრობლემებს და განდებდა სახელმძღვანელო ყველა იმ პირისთვის, რომელსაც შეხება აქვს სამთო საქმესთან. ჩვენი დეპარტამენტი უკვე მუშაობს აღნიშნულ საკითხებზე და, ალბათ, გაზაფხულისთვის წარუდგენთ ჩვენს ხედვებს შესაბამის სახელმწიფო სტრუქტურებს.

- კადრების პრობლემა ასე მწვავედ რატომ ან როდის დადგა

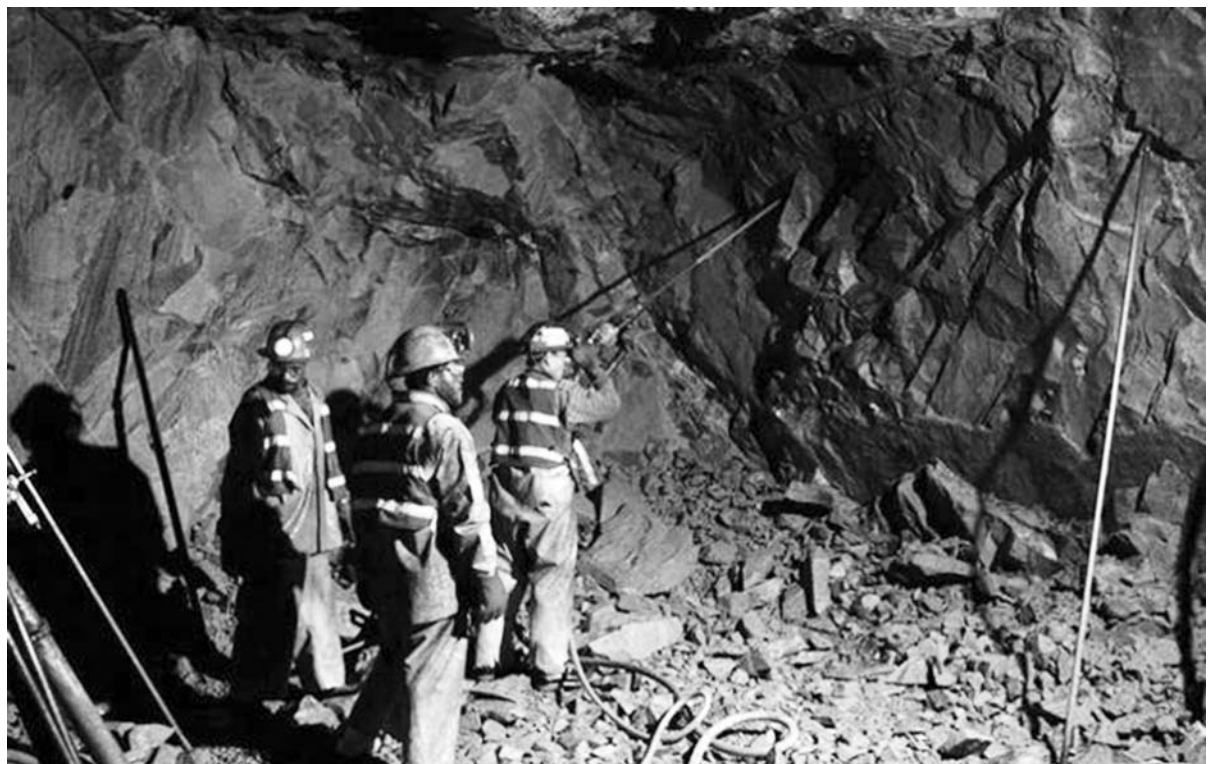
ჩვენს ქვეყანაში და როგორ შეიძლება ამის გამოსწორება?

- გასსოვთ, ალბათ, რომ „ნაციონალური მოძრაობის“ მმართველობის პერიოდში გაუქმდა ფუნდამენტურ მეცნიერებათა ინსტიტუტები საქართველოში. 2003 წლის შემდეგ ზოგი სამეცნიერო ინსტიტუტი სოფლის მეურნეობის, ზოგი განათლების, ზოგიც თავდაცვის სამინისტროებს გადაეცა... მოხდა სპეციალისტების გადინება. არაჩვეულებრივი სპეციალისტებით იყო ეს ინსტიტუტები დაკომპლექტებული და როცა სამუშაო პირობები მოუსპეს, ეს ადამიანებიც დაიფანტნენ. ჩვენ გვაქვს ბატონი ელიზბარ მინდელის მიერ შექმნილი სამთო მექანიკის ინსტიტუტი. არაჩვეულებრივი ინსტიტუტი იყო ის სამთო მექანიკაში, რომელიც ჩამოერთვა აკადემიას, გადაეცა თავდაცვის სამინისტროს და რომ იკითხო, რა სამთო სამუშაოები სრულდება ახლა იქ, - ყველაფერი გადართულია თავდაცვის სამინისტროზე, მის მშენებლობაზე... არც ერთი ის ინსტიტუტი აღარ მუშაობს, ვერც განათლების სისტემა უზრუნველყოფს, სამწუხაროდ, დღევანდელი მოთხოვნების, ჩვენი მენტალიტეტის და ამ დარგების განვითარების შესაბამისი მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების აღზრდას...

უნდა ველაპარაკოთ მოსწავლეებს, რათა მოვიზიდოთ სტუდენტები, თორემ აღარავინ აღარ აბარებს სამთო საქმეზე. კაცს რომ ეტყვი, რომ შახტა მკვლელია, რომელი დედა გაუშვებს შვილს სასიკვდილოდ?! უნდა ვუთხრაო საზოგადოებას, რომ შახტა არ არის მკვლეელი, რომ მეშახტეობა ვაჟკაცური სპეციალობაა და რა უნდა იყოს მეტად საამაფო, როცა შენი შრომით შენს ქვეყანას, შენს ოჯახს გამოადგები!

სასიხარულოა, რომ ტექნიკურმა უნივერსიტეტმა უკვე მეორედ აირჩია რექტორი, აკადემიკოსი, ბატონი დავით გურგენიძე, რომელიც ძალიან დიდი პიროვნებაა და არაჩვეულებრივად უძღვება საქმეს. მისი მოხსენება რომ მოვისმინე, აღფრთოვანებული დავარჩი, უნივერსიტეტის განვითარების ისეთი გეგმა წარმოადგინა. დმერთმა ხელი მოუშვათო ყველას, ვინც ჩვენი ქვეყნის განვითარებაზე და მის მომავალზე ფიქრობს.

ნონა ქარქაშაძე

რაც შეეხება ტყიბულის ქვანახშირს, მას აღარ ჰყავს მომხმარებელი და აღარც განვითარების პირობები აქვს, თუკი იქ თბოელექტროსადგური არ აშენდა. პილოტული ელექტროენერგია არის იაფი, ნახშირის ბაზაზე აშენებული თბოელექტროსადგური კი სამჯერ ძვირი ჯდება. ამიტომ ფულს არავინ ჩადებს იქ, რაც უფრო ძვირია. არადა, ჰესების აშენებას მოჰყვება ტერიტორიების დატბორვა და სხვა პრობლემები. თუ სამას მეგავატთან თბოელექტროსადგურს ავაშენებთ, ელექტროენერჯის 500 წლის მარაგი გვაქვს, შესაბამისად, 600 მეგავატის აშენების შემთხვევაში - 250 წლის განმავლობაში ვიქნებით ელექტროენერჯით უზრუნველყოფილი და ვიქნებით ენერგეტიკულად დამოუკიდებელი ქვეყანა, მაგრამ ეს უკვე ეკონომიკისა და ბიზნესის საკითხია და სახელმწიფო პოლი-

რასაც აღრე არაკონდენციურად მიიჩნევდნენ, ახლა იმ ველებში შედიან და მას მოიპოვებენ. გარდა ამისა, მიმდინარეობს ზედაპირზე განლაგებული სასარგებლო წიაღისეულის ღია მოპოვება. მართალია, ხარისხობრივი მაჩვენებლებით ის აღრინდელზე დაბალია, მაგრამ დღევანდელ მაჩვენებლებს აკმაყოფილებს.

მიმდინარე ღია სამთო სამუშაოები იწვევს რელიეფის დარღვევას და დაზიანებას. ჭიათურა მეწყერსაშიში რაიონია, არის ეროზიების განვითარების საშიშროებაც, გეტანხმებით, ბუნება ნადგურდება და ადამიანების ჯანმრთელობასაც საფრთხე ექმნება. ამიტომ ჭიათურაში რეკულტივაციის სამუშაოები უნდა ჩატარდეს, რაც საკმაოდ ძვირადღირებული სიამოვნებაა. მეწარმე კი, რომელიც იქ არის შესული, ყველანაირად ცდილობს, რაც შეიძლება ნაკლები დანახარჯებით მოიპოვ-

პატარ-პატარა გამამდიდრებელი ფაბრიკები წარმოქმნილ მტკერს ვერ უქმლავდება.

სამთო სამუშაოების სწორად წარმართვის საფუძველთა საფუძველია უმაღლეს დონეზე შემუშავებული დამუშავების ტექნოლოგიური პროექტი, რომელთა 90% ვერ უძლებს ვერავითარ კრიტიკას არამხოლოდ ჭიათურის პირობებისათვის, არამედ მთლიანად რესპუბლიკის მასშტაბით. ამიტომ, უნდა შეიქმნას ერთიანი სისტემა, რომელიც სამთო დარგს კანონით დაარეგულირებს.

- პირად საუბარში ახსენეთ, რომ სახელმწიფოს არ აქვს ბერკეტი, მიუთითოს ინვესტორს, რა და როგორ უნდა გააკეთონ და დიდად ვერც კანონმდებლობით ერევა ამ საკითხებში...

- სახელმწიფო ცდილობს, რაც შეიძლება ნაკლები პრობლემა შეუქმნას ინვესტორს. საქართველო არ არის ისეთი ძლიერი

„მსოფლიო ბანკის“ შეფასებით, მსოფლიო ეკონომიკა 2024 წელს რეცესიის რეჟიმში იქნება

გვესაუბრება ეკონომისტი, პროფესორი სოსო არჩვაძე

— ბატონო სოსო, დავოსში მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმი გაიმართა, რომელშიც პრემიერი დარბაზილიც მონაწილეობდა. ეკონომიკური თვალსაზრისით რა მნიშვნელობა აქვს საქართველოსთვის ამ ფორუმს?

— დავოსში ეკონომიკური ფორუმი 1971 წლიდან ტარდება და მსოფლიოსთვის მნიშვნელოვანი ეკონომიკურ-პოლიტიკური საკითხების განხილვას ეხება. მასში მონაწილეობენ როგორც ხელისუფლების უმაღლესი პირები, ისე ბიზნესის, საინვესტიციო ფონდების ხელმძღვანელები, რომლებმაც დიდიწლიად დამოკიდებულია გლობალური ეკონომიკის განვითარების პერსპექტივები, გარანტიები და ა. შ. წელს დავოსში მთელი მსოფლიოდან 120-ზე მეტი ქვეყნის დელეგაცია ჩავიდა. დავოსის მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმი მიზნად ისახავდა იმ საერთო ზედვის, ურთიერთინტერესთა გათვალისწინებას, ნდობის აღდგენას, რამაც კოვიდ-პანდემიის პერიოდში სერიოზული ეკონომიკური თუ რეპუტაციული ზარალი განიცადა. მართალია, პანდემია დაძლეული იქნა, მაგრამ მსოფლიო ახალი გამოწვევების წინაშე დგას. ეს განსაკუთრებით ცვლილებები, კონფორტაცია მსოფლიოს სხვადასხვა რეგიონში, რაც აზრების გაცვლას საჭიროებს, რათა მსოფლიოს განვითარებას უფრო სტაბილური, მდგრადი და მშვიდობიანი ორიენტაციის ვექტორი გააჩნდეს.

პრემიერმა დარბაზილი-მა დავოსში მონაწილეობა მიიღო სხვადასხვა პანელებზე, დისკუსიებში, გამოვიდა მოხსენებით, სადაც აქტუალურ პრობლემებზე ისაუბრა. ვიცე-პრემიერის განცხადებით, ქართულმა დელეგაციამ საქმიანი შეხვედრები გამართა საქართველოს სატრანსპორტო-ლოჯისტიკური პოტენციალის და მისი შემდგომი განვითარების საკითხებზე. ცნობისთვის, საქართველოს საგარეო ექსპორტში ნახევარზე მეტი რეექსპორტზე მოდის. ეს იმ როლისა და ფუნქციის აღიარებაა, რასაც საერთაშორისო ფინანსური, ბიზნეს-წრეები საქართველოს აღმოსავლეთსა და დასავლეთს შორის როგორც დამაკავშირებელი შუა დერეფნის როლისა და ფუნქციის ზრდის მხრივ ანიჭებენ. ამ მხრივ საქართველოს

პოტენციალი ჯერ სანახევროდაც არ არის გამოყენებული და ათვისებული. დავოსის ფორუმზე აშკარად გამოიკვეთა ბიზნეს-წრეების მხრიდან საქართველოსთან თანამშრომლობის სურვილი.

აქვე ერთ მნიშვნელოვან ასპექტზეც მოგახსენებთ: საქართველო წელს დავოსში კანდიდატის სტატუსით ჩავიდა, რამაც ბიზნეს-წრეებიდან საქართველოს მიმართ ინტერესი საგრძნობლად გაზარდა. კანდიდატის სტატუსი ნიშნავს, რომ საქართველო საერთაშორისო მასშტაბით აღიარებულია და აღიქმება როგორც პერსპექტიული, სოლიდური პარტნიორი, რომელთანაც ღირს საქმიანი, გრძელვადიანი თანამშრომლობის დაწყება და საინვესტიციო, მსხვილმასშტაბიანი ბიზნეს-პროექტების რეალიზაცია. ამიტომ მოსალოდნელია, რომ კანდიდატის სტატუსი საქართველოში უცხოური კაპიტალის შემოსვლის, ინვესტიციების ზრდის კუთხით მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს.

— დარბაზილიც მონაწილეობა მიიღო პანელზე — ევრაზიის ახალი განთავის, სადაც საქართველოც შუა დერეფნის როლი უნდა დაეკისროს. ჩინეთის ინტერესი შუა დერეფნის მიმართ რამდენად მეტ სტიმულს, მუხტს მისცემს საქართველოს ეკონომიკას?

— ჩინეთის ინტერესების ზრდას საქართველოს მიმართ ორი მთავარი ფაქტორი განაპირობებს: ერთი ის განსაკუთრებით, რომ საქართველომ კანდიდატის სტატუსი მიიღო, რაც ჩვენს რეპუტაციულ დონეს ამაღლებს, რის გამოც უფრო სერიოზულ მოთამაშედ აღგვიქვამენ, მეორე — მართალია, შუა დერეფანი ერთადერთი სატრანსპორტო დერეფანი არ განსაკუთრებით, რითაც აღმოსავლეთისა და დასავლეთის, ანუ ჩინეთისა და ევროპის დაკავშირება ხდება, მაგრამ იმის გათვალისწინებით, რაც წითელ ზღვაში „ჰუსიტივის“ ქმედებას უკავშირდება, შუა დერეფანი უსაფრთხო, ტვირთების შეუფერხებლად და უდანაკარგოდ მოძრაობის შესაძლებლობას ზრდის. ამიტომ მსოფლიოს სხვა რეგიონში, სივრცეში დამაბულობისა და გაურკვევლობის მაღალი რისკი საქართველოს გავლით ტვირთების ნაკადის მოძრაობის გაზრდას ხელს უწყობს. ამ მხრივ დაცულია არამარტო

საქართველო, არამედ ჩვენი მეზობელი აზერბაიჯანიც, რომელიც, როგორც სტაბილური, მდგრადი რეჟიმის მქონე სახელმწიფო, ისე უნდა განვიხილოთ. ასე რომ, ჩინეთის და ევროკავშირის მხრიდანაც საქართველოს — შუა დერეფნის მიმართ ინტერესი ყოველთვის მზარდი იქნება.

— ფორუმზე ვაზახეთის წარმომადგენელმა შუა დერეფნის კონტექსტში საქართველოს მწვაწვე გარდაქმნისთან დაკავშირებულ პოტენციალზე ისაუბრა. ჩვენი ქვეყანა ჰიდროენერჯიკს დამოკიდებული და შეუძლია ქარის ელექტროსადგურების დივერსიფიცირების განვითარება...

— საქართველოს ორგანული სავაჭრო — ნავთობის, ქვანახშირის მარაგების საკმარისი ოდენობა არ გააჩნია. ის იმპორტდამოკიდებულია. მაგალითად, შარშან, თითქმის, ორი მილიარდი დოლარის ენერჯორესურსები — ნავთობი, გაზი, სალიარი, ელექტროენერჯია, ქვანახშირი, შვედიხნეთ. ამ დროს ქვეყანას საკმარის დიდი პოტენციალი გააჩნია. ეს განსაკუთრებით, რომ უნდა დაეკავშირებულიყო მარაგების საკმარისი ოდენობა ქარის, მზის ენერჯიის გამოყენება. ჩვენ განახლებადი ენერჯიის წყაროების ინტენსიური და რაციონალური გამოყენება უნდა შევძლოთ. ქვეყანამ, მათ შორის, საზოგადოებაშიც უნდა დაძლიოს ის სინდრომი, უნდობლობა, რაც პესების მშენებლობის მიმართ არსებობს. მთავარია, მოსახლეობის ინტერესები გაეთვალისწინოთ და ეკოლოგიური საფრთხეებისგან დავიცვათ. მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში სწორედ პიდროენერჯის გამოყენებით აწარმოებენ ბიზნესს, აკმაყოფილებენ საზოგადოების მზარდ მოთხოვნებს. ამიტომ ეს საკითხი კომპლექსურად უნდა განვიხილოთ.

— დავოსში პრემიერის ვიზიტის პარალელურად, საპარლამენტო დელეგაცია ჩინეთს სტუმრობდა. როგორ შეაფასებთ მის მნიშვნელობას?

— ეს საკითხი ცოტა სხვა ასპექტით უნდა განვიხილოთ. ბოლო პერიოდში ოპოზიცია პოლიტიკურ მოვლენებს იმ კუთხით აფასებს, რამდენად აქტიურად არის ჩართული საქართველო ამა თუ იმ ქვეყნის

წინააღმდეგ სანქციების დაწყებაში. საქართველო საერთაშორისო თანამეგობრობის წევრია და გაეროს წესდებას იცავს. ის საერთაშორისო სამართლის ნორმებით ხელმძღვანელობს. მაგრამ, ამავე დროს, საქართველო, უპირველესად, საკუთარი ეროვნული ინტერესებიდან გამომდინარე მოქმედებს. ჩვენი მთავარი სამოქმედო პროგრამა არაა სანქციებში ჩართულობა, არამედ ქვეყნის უსაფრთხოების, დაცულობის, საზოგადოებისა და ბიზნესის ინტერესების რეალიზაციის უზრუნველყოფა უნდა იყოს. ანუ, „საქართველო უპირველეს ყოვლისა“ — ეს არამარტო პოეტური რეფრენი, არამედ ჩვენი სახელმწიფო ინსტიტუტების მოქმედების ყოველდღიური სამოქმედო სლოგანი უნდა იყოს და არის კიდევ. ამიტომ საპარლამენტო დელეგაციის ჩინეთში ვიზიტი სწორედ ამის დასტურია — გლობალური მოთამაშისგან — ჩინეთისგან საქმიანი, პარტნიორული ურთიერთობით მაქსიმალური სარგებლის მიღება მოვახერხოთ.

— დარბაზილიც დავოსში არაერთ მიღწევებზე ისაუბრა და ანაკლიის პორტის მშენებლობის დაწყებაზეც გაამახვილა ყურადღება. რით იქნება ეს პროექტი გამოიხარული?

— ანაკლიის ღრმაცხოვრებელი პორტი არამარტო ქართული პროექტის ექსპორტს მოემსახურება, არამედ მეტწილად ტრანზიტული დატვირთვა ექნება. ბუნებამ ღრმაცხოვრებელი პორტის გამოყენების პოტენციალი გვარგუნა. პორტი საქართველოს ტერიტორიაზე, მისი იურისდიქციის ქვეშ იქნება, ხოლო სხვა დანარჩენი ჩვენს გრძელვადიან ინტერესებს დაემორჩილება. ტვირთების გატარებით, მომსახურებით, ლოჯისტიკით, ქართული მხარე უზარმაზარ სარგებელს მიიღებს. პორტის მშენებლობა ქვეყნის ტერიტორიაში მთლიანობის აღდგენაში კიდევ უფრო პოზიტიურ როლს შეასრულებს.

— პრემიერმა დავოსში ინვესტიციების მონიღვის აუცილებლობაზე გააკეთა აქცენტი. კანდიდატის სტატუსი რამდენად შეგვიწყობს ხელს მეტი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მონიღვაში?

— ზოგადად, მსოფლიოში,

ინვესტიციების მონიღვის მხრივ კონკურენცია იზრდება. ქართული მხარე ამ მიმართულებით საკმაოდ წარმატებულია. ინვესტიციების ზრდას ნამდვილად ექნება ადგილი როგორც რეალურ, ისე მომსახურების სექტორში. ასევე, სატრანსპორტო-საკომუნიკაციო მიმართულებით. სულ მალე დასრულდება რიკოთხე ავტობანის მშენებლობა. ასევე, ჩრდილოეთის მიმართულებით ქვეშეთი-კობის ახალი გზა და ცხრაკილომეტრიანი გვირაბი, რაც საქართველოს საინვესტიციო როლსა და მნიშვნელობას კიდევ უფრო გაზრდის. შედეგად, მეზობელი თუ არამეზობელი ქვეყნების ტვირთბრუნვის საქართველოზე გაველა, უფრო ინტენსიურად და შეუფერხებლად ხასიათს მიიღებს. ეს კი ნიშნავს დამატებით შემოსავალს, მეტ სამუშაო ადგილს და მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას.

— ბოლო სამი წელია, საქართველოს ეკონომიკა სწრაფად ვითარდება. შარშან წელი 7%-იანი ზრდით დავასრულეთ. წელს რა მოლოდინებია?

— „მსოფლიო ბანკის“ შეფასებით, მსოფლიო ეკონომიკა 2024 წელს რეცესიის რეჟიმში შედის, ანუ ზრდის ტემპები წინა პერიოდთან შედარებით უფრო მოკრძალებული იქნება. გლობალური, მათ შორის, საქართველოს ეკონომიკის სტრუქტურა ისეა აგებული, რომ დიდწილად ეკონომიკური აღმავლობა დამოკიდებულია არამარტო ქვეყნის შიდა, არამედ პარტნიორების განხორციელებულ მოთხოვნაზე. თუ ჩვენს პარტნიორებს საქართველოდან მიღებული ნედლეულის, მზა პროდუქტის სახით შესაბამისი რესურსი არ დასჭირდებოდა, შესაბამისად, წარმოების მასშტაბებს ვერ გაავრდიოთ. მაგალითად, 2020 წელს, როცა ჩინეთში კოვიდპანდემიის გამო წარმოების მასშტაბები მკვეთრად შემცირდა, ასეულობით ადამიანი იშრომადა, მოექცა და მსოფლიო ფაბრიკა, ფაქტორივად, რამდენიმე თვის განმავლობაში გაჩერებული იყო, მსოფლიო ბაზარზე ნავთობის ფასმა მკვეთრად იკლო და რამდენიმე კვირა უარყოფითი ნიშნულიც კი ჰქონდათ. მოთხოვნა არ არსებობდა, ჩინეთის წარმოება გაჩერებული იყო. ანუ, თუ მსოფლიო ეკონომიკაში რეცესია იქნება, ჩვენი მონდობა, მზაობა, რაც შეიძლება მეტი პროდუქცია გავყიდოთ, აღგვიკავშირებს ვერ შეფასდება. შესაბამისად, ეკონომიკის ზრდის ტემპი მაღალი არ იქნება. ამიტომ უნდა ვისურვოთ, ჩვენს პროდუქციას, რასაც მომხმარებელი ჩვენგან იძენს, გამოცოცხლების, ზრდის პერსპექტივა ჰქონდეს, რათა ქართულ პროდუქციაზე მოთხოვნა მეტად გაიზარდოს. ეს ჩვენი ეკონომიკის უფრო დამატებით მატებას შეუწყობს ხელს. პრემიერმა დავოსში აღნიშნა, რომ წელს 5%-იანი ეკონომიკურ ზრდას ველოდებით. ეს მეზობელი ქვეყნებისგან გამოვარჩევის, რომელთაც საქართველოსთან შედარებით დაბალი საპროგნოზო მაჩვენებლები აქვთ.

თამარ შველიძე

მიუხედავად იმისა, რომ 12 წელზე მეტია, რაც საქართველოში ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი არსებობს, ქართული მართლმსაჯულება მას ხშირად არ მიმართავს. ოფიციალური ინფორმაციით, ამ დრომდე ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო საქართველოში მხოლოდ 83 საქმე განიხილა.

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის თანახმად, ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო მხოლოდ მძიმე კატეგორიის სისხლის სამართლის საქმეებზე მსჯელობს და განიხილავს. ასეთი შეიძლება

იყოს განზრახ მკვლელობა, ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანება, ადამიანის ორგანოებით ვაჭრობა, თავისუფლების უკანონო აღკვეთა, მძევლად ხელში ჩაგდება, დამამცირებელი ან არაადამიანური მოპყრობა, უდანაშაულო პირის განზრახ მიცემა სისხლის სამართლებრივ პასუხისგებაში, უკანონოდ მოთავსება ფსიქიატრიულ დაწესებულებაში და სხვა.

როგორც წესი, ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოში საქმის განხილვა არჩევადია და სურვილს დაცვის მხარე (ბრალდებული და მისი ადვოკატი)

მოსამართლის წინაშე წინასასამართლო ეტაპზე აფიქსირებს. მთავარია, პირის მიმართ წაყენებული ბრალდება იყოს იმ დანაშაულთა ჩამონათვალში, რომლებზეც ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს აქვს განხილვის უფლება. ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო 12 მოქალაქისგან შემდგარი ჟიურიაა, რომელიც მოსამართლის ნაცვლად წვევებს, დამნაშავეთუ არა ბრალდებული. პროცესში, ასევე, მონაწილეობენ მოსამართლე, დაცვისა და ბრალდების მხარეები.

როგორ მოვიქცეთ, თუ სასამართლოში ნაფიც მსაჯულად გამოგვიძახეს?

როგორ იწყება ნაფიც მსაჯულების მოქმედება

პირველი ეტაპი შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით ნაფიცი მსაჯულების კანდიდატების სიის შედგენაა. ბრალდებისა და დაცვის მხარე ასახელებს ციფრთა ნებისმიერ კომბინაციას, მაგალითად, 123-ს, რის შემდეგაც, სამოქალაქო რეესტრის მონაცემთა ბაზაში, სრულწლოვან მოქალაქეთა ერთიანი სიიდან შერჩევა ყოველი 123-ე ადამიანი.

ნაფიც მსაჯულთა თავდაპირველი სია, როგორც წესი, არაუმეტეს 300 მოქალაქისგან შედგება, საიდანაც, საბოლოო ჯამში, 12 ძირითად და ორ სათადარიგო მსაჯულს ირჩევენ. ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულების საქმეებზე აუცილებელია მინიმუმ 6, მძიმე კატეგორიის დანაშაულებზე კი არანაკლებ 8 მსაჯულის დასწრება.

ვინ (არ) შეიძლება იყოს ნაფიც მსაჯული

ოფიციალური განმარტების მიხედვით, ნაფიცი მსაჯული შეიძლება, იყოს საქართველოს სრულწლოვანი მოქალაქე, რომელმაც იცის სახელმწიფო ენა, ცხოვრობს აღმოსავლეთ ან დასავლეთ საქართველოში, იმის შესაბამისად, რომელ რაიონულ სასამართლოში იმართება პროცესი და აქვს ფიზიკური ან ფსიქიკური შესაძლებლობები, რომლებიც აუცილებელია მსაჯულის მოვალეობის შესასრულებლად. კანონით განისაზღვრება იმ ადამიანთა ვინაობაც, რომლებიც არ შეიძლება იყვნენ ნაფიცი მსაჯულები. ესენი არიან: სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირი; ადვოკატი; პროკურორი; გამომძიებელი; პოლიციელი; სამხედრო მოსამსახურე; სასულიერო პირი; ამავე საქმეში სისხლის სამართლის პროცესის მონაწილე; ბრალდებული; პირი, რომელსაც ნარკოდანაშაულისთვის ადმინისტრაციული სახდელი ჰქონდა დაკისრებული; ნასამართლევი. შერჩევას ეთიშებიან ის ადამიანებიც, რომელთა პროცესში მონაწილეობაც უსამართლო იქნებოდა მათი მოსაზრებების ან პირადი გამოცდილების გამო. მაგალითად, ძალადობის საქმეზე ნაფიცი მსაჯული ვერ იქნება პირი, რომელიც ძალადობის მსხვერპლი იყო.

თუ ნაფიც მსაჯულად გამოგვიძახეს

იმ შემთხვევაში, თუ ეს საპასუხისმგებლო მოვალეობა გერგო, საცხოვრებელ მისამართზე მოსამართლის მიერ მხარეებთან შეთანხმებული კითხვარი გვეზავნება, შენ კი ვალდებული ხარ, უპასუხო მას და დააბრუნო მითითებულ ვადაში.

ეს პროცესი არ გათავისუფლებს სასამართლოში გამოცხადებისგან, მხოლოდ დამატებითი საშუალებაა პოტენციური მსაჯულების უკეთ გასაცნობად. თანაც, ცნობილია, რომ ადამიანები წერილობითი პასუხების გაცემისას უფრო გულწრფელები არიან, ვიდრე ღია სასამართლო სხდომაზე გამოკითხვისას.

რა წერია კითხვარში?

აქ აუცილებლად ნახავ სტანდარტულ კითხვებს ვინაობის შესახებ: სახელი, გვარი, მისამართი, ტელეფონის ნომერი, დაბადების ადგილი, განათლება, ოჯახური მდგომარეობა. ასევე, ხომ არ იცნობ პროკურორს, ბრალდებულს ან

უარს, თუ: უკანასკნელი წლის განმავლობაში უკვე იყავი ნაფიცი მსაჯული;

ასრულებ ისეთ სამუშაოს, რომელიც შენი შეცვლა მნიშვნელოვან ზიანს გამოიწვევს;

ხელს გიშლის ჯანმრთელობის მდგომარეობა; ხანგრძლივად იმყოფები ან მიემგზავრები საქართველოს ფარგლებს გარეთ; ხარ 70 წელს გადაცილებული. ამ საფუძვლების არსებობა ნაფიც მსაჯულთა სხდომაზე ირკვევა, სადაც კანდიდატების აცილება წყდება და მსაჯულთა საბოლოო სია დგება. ნაფიც მსაჯულთა შერჩევის სხდომა ნაფიც მსაჯულობის კანდიდატების სიიდან სხდომაზე 12-კაციანი

პროცესის მონაწილე სხვა პირებს, როგორი დამოკიდებულება გაქვს სასამართლდამცავი სტრუქტურებისადმი, იცი თუ არა კონკრეტული საქმის დეტალები მედიიდან, გაგიჭირდებოდა თუ არა, დანაშაულის ფორტოები ან გრაფიკული მასალა რომ გენახა და ა. შ. აქვეა კითხვებიც, რომლებიც ამ კონტექსტში არც ისე სტანდარტულად გამოიყურება: რა არის შენი ჰობი, რომელია უპირველესი საინფორმაციო წყარო, რომელ ჟურნალ-გაზეთებს კითხულობ რეგულარულად, როგორ ფილმებს უყურებ და სხვა. გარდა ამისა, კითხვარში მხარეები აზუსტებენ ისეთ დეტალებს, რომლებზეც, შესაძლოა, კანდიდატებს საუბარი საჯაროდ არ სურდეთ. მაგალითად, ხომ არ ყოფილა ოჯახში ძალადობის მსხვერპლი. აქვე მითითებულია, რომ არ არსებობს სწორი და არასწორი პასუხები – ერთადერთი მოთხოვნა გულწრფელობაა. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე კითხვა პირადული იქნება, ეს შესაბამის გრაფაში ინიშნება, მოსამართლე, ადვოკატი და პროკურორი კი კანდიდატს დანარჩენი ნაფიცი მსაჯულებისგან დაუსწრებლად გაესაუბრებიან.

შემადგენლობა უნდა შეირჩეს. ნაფიცი მსაჯულობის კანდიდატს პროცესის დროს შეუძლია, მოსამართლის წინაშე დააყენოს შუამდგომლობა თვითააცილებასზე და გაააჟღეროს გარემოება, რაც ხელს უშლის, გახდეს ნაფიცი მსაჯული. თუმცა, მანამდე მოსამართლე შეკრებილებს უფლება-მოვალეობებს განუმარტავს, მხარეები კი კანდიდატებისთვის სასურველი კითხვების დასმას იწყებენ.

როგორ იწყება სასამართლო?

რიგითობის მიხედვით კითხვებს ბრალდების, შემდეგ კი დაცვის მხარე სვამს. ორივე მათგანი ცდილობს, შეკრებილებს ინფორმაცია მათთვის სასარგებლო ინტერპრეტაციით მიაწოდოს, ხოლო მოსამართლის მიზანია, მსაჯულობის კანდიდატები არ მოტყუდნენ.

კითხვები, რომლებიც შერჩევის სხდომაზე ისმება, არ უნდა ხელყოფდეს ადამიანის პერსონალურ ინფორმაციას, პროფესიულ ან კომერციულ საიდუმლოებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ეს აუცილებელია მართლმსაჯულების ინტერესებისთვის. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის თანახმად, ბრალდებისა და დაცვის მხარეებს უფლება აქვთ, მოსამართლეს ნაფიცი მსაჯულობის რამდენიმე კანდიდატის აცილება სთხოვონ, თუკი მათი ობიექტუ-

რობა და მიუკერძოებლობა აეჭვებო. მოთხოვნის დაკმაყოფილება მოსამართლეს და მოკიდებული. დასაბუთებული აცილების გარდა, პროკურორსა და ადვოკატს უფლება აქვთ, ნაფიცი მსაჯულობის კანდიდატი აიცილონ კონკრეტული მიზეზის დასახელების გარეშე. ამას დაუსაბუთებელი აცილება ეწოდება. მისი გამოყენების წესსა და რაოდენობას, ასევე, კანონი განსაზღვრავს. აცილების შემდეგ დარჩენილ თორმეტ კანდიდატს სხდომის თავმჯდომარე ნაფიც მსაჯულებად ნიშნავს, ხოლო ორი ადამიანი საქმის განხილვაში ერთვება, როგორც სათადარიგო მსაჯული – იმ შემთხვევისთვის, თუ მათ რომე-

რომელიც პირდაპირაა დაკავშირებული ამ საქმის შესრულებასთან. ასევე, დასაქმებულ პირს მსაჯულობის განმავლობაში უნარჩუნდება სამუშაო ადგილი და კუთვნილი ხელფასი. დღიური, სამგზავრო და სხვა პირდაპირი ხარჯების ანაზღაურების ოდენობას საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო განსაზღვრავს.

როგორ მიიღება ვერდიქტი?

ნაფიც მსაჯულთა საბოლოო გადაწყვეტილებას ვერდიქტი ეწოდება. ის შეიძლება, იყოს გამამართლებელი ან გამამტყუნებელი. ნაფიცი მსაჯულები საქმეზე სათათბირო ოთახში მსჯელობენ და იქვე იღებენ გადაწყვეტილებას. ჯერ კენჭი ეყრება გამამართლებელ ვერდიქტს ყველა წარდგენილ ბრალდებაზე, ხოლო თუ გადაწყვეტილება ვერ მიიღება – გამამტყუნებელ განაჩენს, ბრალდების სიმძიმის მხარე თანამიმდევრობით.

თითოეული ნაფიცი მსაჯული გამოხატავს თავის დადებით ან უარყოფით მოსაზრებას. მსაჯულს უფლება არ აქვს, თავი შეიკავოს ხმის მიცემისაგან.

თუ ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო 4 საათის განმავლობაში ვერ მოახერხებს გადაწყვეტილების ერთხმად მიღებას, დასკვნა მომდევნო 8 საათის განმავლობაში მიიღება ხმათა უმრავლესობით.

ანაზღაურებალი თუ არა ნაფიცი მსაჯულის მოვალეობა

არა, ნაფიცი მსაჯულის მოვალეობის შესრულება არ ანაზღაურდება, თუმცა მსაჯულს და მსაჯულობის კანდიდატს უფლება აქვთ, დროულად მიიღონ სახელმწიფოსგან ყველა იმ ხარჯის ანაზღაურება,

რომელიც პირდაპირაა დაკავშირებული ამ საქმის შესრულებასთან. ასევე, დასაქმებულ პირს მსაჯულობის განმავლობაში უნარჩუნდება სამუშაო ადგილი და კუთვნილი ხელფასი. დღიური, სამგზავრო და სხვა პირდაპირი ხარჯების ანაზღაურების ოდენობას საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო განსაზღვრავს.

იწყება თუ არა ნაფიცი მსაჯულის მოვალეობის შეუსრულებლობა

იმ შემთხვევაში, თუ მსაჯულობის კანდიდატი სასამართლოში მითითებულ დროს არ გამოცხადდება, 500-დან 1 000 ლარამდე თანხით დაჯარიმდება. იგივე ოდენობის გადასახდია დაწესებული მსაჯულის მიერ მისთვის დაკისრებულ მოვალეობათა შეუსრულებლობის ან არაჯერონად შესრულებისთვის.

ნაფიცი მსაჯულთა სასამართლოს თათბირისა და კენჭისყრის საიდუმლოების დარღვევა ისევეა ორ წლამდე პატიმრობით, ნაფიცი მსაჯულის ან ნაფიცი მსაჯულობის კანდიდატის მიერ სასამართლოსთვის მსაჯულობასთან შეუთავსებლობაზე ინფორმაციის წარუდგენლობა ან შეგნებულად მცდარი ინფორმაციის წარდგენა კი – ჯარიმით ან, ასევე, 2 წლამდე თავისუფლების აღკვეთით.

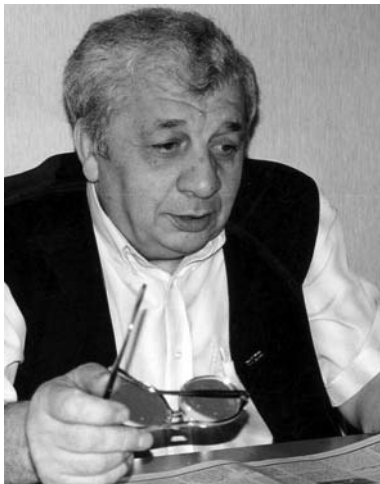
და ბოლოს

ერთ-ერთი კვლევის თანახმად, რომელმაც ინსტიტუციების რეიტინგი შეაფასა, დადგინდა, რომ მოსახლეობის 46%-ს სასამართლო სისტემისადმი უარყოფითი დამოკიდებულება აქვს. ამ პირობებში ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო საზოგადოების ნაწილისთვის სამართლიანი მართლმსაჯულების იმედად რჩება. ამ ინსტიტუტის მხარდაჭერები მიიჩნევენ, რომ ის სახელმწიფო ძალაუფლებისგან ინდივიდის დაცვის ყველაზე მყარი გარანტიაა.

ახალი საპროცესო კოდექსის მიხედვით, გამოიძება და სასამართლო შეჯიბრებითი გახდა, ბრალდებულს და მის დამცველს თანაბარი საშუალება აქვთ, რათა გამოიძებინოს ეტაპზე მოპოვონ მტკიცებულებები და სასამართლოში საკუთარი პოზიცია ნაფიცი მსაჯულების ან მოსამართლეების წინაშე თანაბარ პირობებში დაიცვან. მოწმეებსაც მხოლოდ სასამართლოს მსჯელობის დროს დაკითხავენ. როგორც იურისტები ამბობენ, მალე გაფართოვდება იმ დანაშაულობათა წრე, რომლებსაც მომავალში ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო განიხილავს.

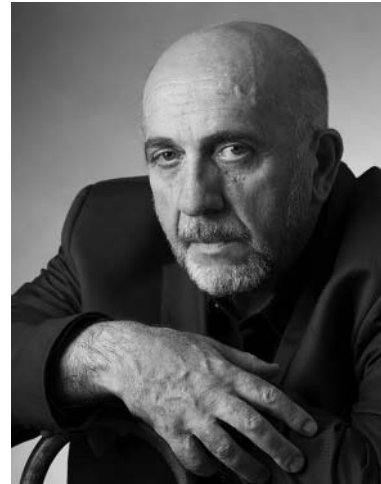
ლევან ჭილაძე

ენა პრის სულის სარკეა

გიორგი გომოლაშვილი — ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი. დაიბადა 1948 წელს სოფ. კურსებში (ტყეხული). 1971 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სხვადასხვა წლებში იყო: თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრის გამგე, ინსტიტუტის დირექტორი. ამჟამად უნივერსიტეტის რექტორის მრჩეველთა საბჭოს წევრია. გახლდათ ენათმეცნიერების ინსტიტუტის სწავლული მდივანი. დირექტორის მოადგილე, სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე. ამჟამად განყოფილების ხელმძღვანელია. არის სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების განათლების კომიტეტის თავმჯდომარე. გამოქვეყნებული აქვს 41 წიგნი და 400-ზე მეტი სამეცნიერო და კრიტიკულ-პუბლიცისტური ნაშრომი.

დავით შამოყმედილი (დავით ტაკიძე) — პოეტი, პროზაიკოსი, ესეისტი. დაიბადა 1953 წელს სოფ. შემოქმედში (ოზურეთი). სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების პრეზიდენტი. ისრაელის ქართული კულტურისა და ხელოვნების საერთაშორისო ორგანიზაციის „ნერგების“ საპატიო პრეზიდენტი. ილია ჭავჭავაძის პრემიისა და ოქროს მედლის მფლობელი, გალაკტიონ ტაბიძის, დავით აღმაშენებლის, ნიკო ლორთქიფანიძის, ივანე მაჩაბლის, „ლიტერატურული მესხეთის“ გრან პრისა და ჯემალ აჯაიშვილის სახელობის ლიტერატურული პრემიების ლაურეატი. ქართულ-გერმანულ და ქართულ-ებრაულ კულტურულ ურთიერთობებში შეტანილი წვლილისათვის დაჯილდოებულია გერმანიისა და ისრაელის საპატიო დიპლომებით. დავით აღმაშენებლის სახელობის აკადემიის საპატიო პროფესორი.

დღეს უკვე მწერლობაში ე. წ. „ნონფიქშენის“ სახელით ფეხმოკიდებული ესეისტურ-მემუარული სტილი, საზოგადოებრივ უდერაღობას იძენს. მას ყოველთვის მიმართავდა ქართული მწერლობა, რაფიელ დანიბე-გაშვილიდან და გრიგოლ ორბელიანიდან მოყოლებული. „ნონფიქშენის“ ძირები იძებნება პლატონის დიალოგებსა და ჯუზეპე თომასინის ლიტერატურულ საუბრებში. ამ სტილისტილკას მისდევს გური ოტობაიას მონუმენტური ხუთწიგნეული „შეუთავსებელთა შეთავსებაც“. ახალი რუბრიკის პირველი ავტორების, ბატონების — დავით შემოქმედელისა და გიორგი გომოლაშვილის ერთობლივი წიგნი „ეპოქა და მწერალი“ არ გახლავთ რიგითი იწილო-ბიწილო ინტერვიუ, არამედ იგი ორი დაუნჯებული პიროვნების სიღრმისეული სჯა-ბასია ჩვენი ყოფიერების საჭირობოროტო საკითხებზე. დაბოლოს, ფეხბედიერი ყოფილიყოს ჩვენს პერი-ოდიკაში ამ ორი მაღალბუნებოვანი ესთეტიკის ტანდემური მართონული სტუმრიანობა.

თამარ ბერძენიშვილი

გიორგი გომოლაშვილი:

— დავით, მოგესვენებათ, ენა და მწერალი იქნება ჩვენი საუბრის თემა. მოდი, ასე დავიწყეთ: მიხეილ ჯავახიშვილი წერს: „უდიდესი ამოცანაა ენის დაწმენდა და ამ საქმის პირველი მეთაური ქართველი მწერალი უნდა იყოს... კლასიკოსი აქ ორ მომენტზე ამახვილებს ყურადღებას: „ენის დაწმენდას“ და „მწერლის როლზე“ ამ საქმეში... რას იტყვით, დღევანდელ ვითარებაზე ამ თვალსაზრისით? უდერს სადღეისოდ ეს მოწოდება?

დავით შამოყმედილი: — რადგანაც დიდმა მწერალმა ეს საკითხი ორ ნაწილად გაყო, თანმიმდევრობით, ჯერ თქვენი კითხვის პირველ ნაწილზე შევაჩერებ ყურადღებას; იმ ურთულესი ამოცანის გადაწყვეტის შესახებ, რასაც ქართული „ენის დაწმენდა“ ჰქვია. როგორ გითხრათ, საკმაოდ პესიმისტურად ვუყურებ ამ საკითხს: ვფიქრობ, ქართული ენის სიწმინდის დაცვა უფრო და უფრო გართულდება.

— მოდი, დავაკონკრეტოთ: რა საფრთხეებს ხედავთ, რა ქმნის პრობლემებს?

— ჩემს პესიმისმს მრავალი მიზეზი განაპირობებს: მასშტაბურად თუ შევხედავთ ამ პრობლემას, ერთ-ერთი მიზეზი არის გლობალიზაციის სწრაფი ტემპი. საქართველო ყოველმხრივ მზად უნდა შეხვდეს ამ პროცესს. მისგან

მხოლოდ კარგი უნდა აიღოს და ცუდი უარყოს. მაგრამ ამ თემაზე საუბარი ჩვენს ფორმატს გასცდება. თვალშისაცემია, საბაზრო ეკონომიკიდან გამომდინარე, მიგრაციის სიხშირეც... სოციალისტურ სისტემას, მრავალი თანმდევი ჭირის გარდა, დადებითიც ჰქონდა. ჩაკეტილობას (რაც თავისთავად უარყოფითი მოვლენა იყო, რაკილა იმ დროის მსოფლიო ცივილიზაციისა და კულტურის მიღწევებს გვაშორებდა), რაღაც დონით სიკეთეც ახლდა: ერთგვარ რეზერვაციულ მდგომარეობაში აყენებდა ეროვნულ ტრადიციებს, ქართულ კულტურას. ეს კი სულიერი ფასეულობების შენახვის მყარ გარანტიებს იძლეოდა და ქართული სახელმწიფო ენის დაცვის ხელსაყრელ პირობებს ქმნიდა. რაოდენ პარადოქსულადაც უნდა მოგეჩვენოს, მაშინდელი სახელმწიფო ენის პოლიტიკა გაცილებით უფრო ეროვნული იყო, ვიდრე დღესაა...

— რა დაგიმალთ და, მეც ასე ვფიქრობ... თუმცა ამის ასე ხმა-მალდა გაცხადების გამო შეიძლება „დაგვიკარხონ“... მაგრამ სად გავექცევით ფაქტებს?... მაპატიეთ, შეგაწვევით...

— გასაგებია თქვენი ფიქრი: მართლაც, იმ ჩეკისტურ-ათეისტური პერიოდისადმი ნოსტალგია რომ არ დაგვწყამონ, ვიტყვი: სახელმწიფო ენის მიმართ ეს იყო

საბჭოთა სისტემის მიერ ერთგვარი კულტურული დატობის ვორონცოვული პოლიტიკა, რომელიც კარგად გამოვიყენეთ. აქვე დავძენ, რომ თავის დროზე ეშმაკური ვორონცოვული პოლიტიკის მიზანი იყო ქართული კულტურისადმი რბილი პოლიტიკით თავიან-

თი რუსული იმპერიული დაპყრობითი ხასიათის ზრახვები შეეფუთათ. ამიტომ 1978 წელიც უნდა გავგახსენდეს, სერიოზული საფრთხე რომ შეექმნა ქართულ სახელმწიფო ენას... თუმცა ფაქტია, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველო უზარმაზარი იმპერიის პოლიტიკურ ნაწილს წარმოადგენდა, მაშინ ჩვენი საზოგადოებაც უფრო აქტიური იყო, მოძალბებულ ბარბარისმებს, სალიტერატურო ნორმების უხეშ დარღვევებს სახელმწიფო, ქართველი მწერლები და ენათმეცნიერები ერთიანი ძალით ებრძოდნენ.

— და, ცხადია, შედეგაც უკეთესი იყო... დღეს რა ხდება, დავით, საფრთხეებმა იმატა თუ მზარუნველობა მოაკლდა დედაენას?

— ერთი-და-მეორეც... დიას, იმატა საფრთხეებმა. სამყარო, რომლის ნაწილი ჩვენც ვართ, ჩართულია თანამედროვე ტექნიკურ-სამეცნიერო რევოლუციის სწრაფ ტემპში; ეს ტემპი

კიდევ უფრო გაიზრდება. ციფრული ტექნოლოგიების საუკუნეში ვცხოვრობთ. მიხეილ ჯავახიშვილი რომ წერდა, „ენის დაცვის საქმეში გაზეთს მეტი მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე მწერლობას“, დღეს გაზეთის როლი ამ მხრივ საგრძნობლად შესუსტებულია. ყურადღება სხვა მიმართულებით გადაინაწილდა. ორი დინოზავრი — ინტერნეტი და ტელევიზია — უტევს ქართულ სახელმწიფო ენას; ეს არის მთავარი საფრთხე ენის სიწმინდის დაცვის გზაზე... ტემპი აჩქარებულია — ინტერნეტის საშუალებით ელვის სისწრაფით შემოდის ახალ-ახალი ციფრული ენა, რომელიც თანდათან იფართოებს სექტენტს ჩვენს

კოორდინაციაც... ვეღარ ვეწვევით დროს... რაც მთავარია, ვინც უნდა გვედგეს გვერდით დედაენის მოვლა-პატრონობაში, ვისაც ვეალება ეს იურიდიულად თუ მორალურად, იმან დაკარგა ინტერესი (მეტიც, ზოგჯერ სწორედ მისგან გვიწვევს დედაენის დაცვა)... ნურც ამას დავმაღავთ: მეცნიერების იგნორირება ხდება საერთოდ... თუმცა ისევე „პირველსავე სიტყვასა აღვიდეთ“...

— ვისაც ვეალებო, ამბობთ... ავიღოთ თუნდაც ელექტრონული მედია — ტელევიზია. ნაცვლად იმისა, რომ იზრუნოს სახელმწიფო ენის სიწმინდეზე, პირიქით, ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, იდიო მონდომებით ყოველდღიუ-

რად ანაგვიანებს მას. მაგალითები უამრავია; ჩამოთვლა შორს წავიყვანს...

— გეთანხმებით, დედაენის წინაშე ვგვლა ვტყუთ... ვერ გავითავისეთ, ვერ ვირწმუნეთ ბრძენ-კაცის შეგონება — „მტრობა ენის არს მტრობა ქვეყნის“...

— ეროვნული და სახელმწიფოებრივი ცნობიერების ხარისხს სახელმწიფო ენისადმი დამოკიდებულება განსაზღვრავს. თითქოსდა წინ მივიდვართ. უკვე გვაქვს სახელმწიფო ენის კანონი (2015 წ.) და სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი (2017 წლიდან), მაინც ასეა: საქართველოში სახელმწიფო ენის უფლებები ყოველ ნაბიჯზე იღახება. ამგვარად გაგრძელება ყოველად დაუშვებელია. ამით ქართული ენის მომავალს კიდევ უფრო მეტი საფრთხე შეექმნება. ეს პრობლემა საგანგებო ყურადღებას მოითხოვს ხელისუფლებისაგან...

ბაბრამიძე იმნება

"The Knight in the Panther's Skin" a Masterpiece in the World Literature
David Shemoqmedeli
nova publishers

სახელმძღვანელო გამო, რომლის სახელწოდებაც „ქართული, როგორც მეორე ენა“, „ძალიან განათლებულმა“ ბატონებმა და ქალბატონებმა კრებსით „ჩვენებში“, „აზრის გამოტანა რომ არ შეუძლიათ“ და სხვა ამგვართა „გაერთიანებები“ ჩამწერეს.
კი, ბატონო, ცხადია, ყველა თანაბრად „არჩნუნები“ და „აზრანი“ ვერ იქნება, ამიტომ ჩემი ჩვენებები განხილვას დაგონებს, რაც ახლა ამ ორ სახელმძღვანელოს ვეძებ სხვადასხვაგვარად აწერია, იმ „განათლებულ აზრანებს“ სხვას არაფერს ეუბნება?
როგორც ჩანს, ასეა, ამიტომ ვალდებულიც კი ვარ, დავეუბნო და ისე ჩავუდო ტეხნი: ორივე სახელმძღვანელოს ერთი და იგი-

ლეების?! რას ნიშნავს „ბილინგვი-რი განათლება“, ამას როგორ ამიხსნიან არაჩვენებელი ოპონენტები?
ბილინგვა მე ვიცი არამაზის, ორენოვანი ებიტაფია ქვის სტელაზე, რომლის ერთი ტექსტი ბერძნულ ენაზეა შესრულებული, მეორე არამეულად — არამეული წარმოშობის არამეული ასოებით და თარიღდება ჩვ. წ. აღ. 150 წლით. ტექსტის შინაარსი იდენტურია, მაგრამ არამეული შედარებით ვრცელია.
რა შუაშია არამეის ბილინგვა? შუაში კი არა — თავშია!
არამეის ბილინგვამ დადასტურა, რომ იბერიანში ახალი წელთაღრიცხვის პირველ საუკუნეებში, ოფიციალურ წიგნებში ბერძნულთან ერთად არამეულსაც იყენებდნენ.

ბი უხსოვარი დროიდან ცხოვრობდნენ იმ ადგილებში, მერე საიდანაც მოვიდნენ ქართველები და ჩხუბი დაუწყეს, ჩვენი მიწა, წადით აქედანო. 18 წლის უწინგური მოზარდისთვის რა უნდა ამეხსნა, ან რა აზრი ჰქონდა, მაგრამ რამდენიმე ისეთი შეკითხვა დავუსვი, რომ ბიჭი ჩაფიქრდა, „ე, პრავდა ნე პალუჩაეტსაო.“ „დემოკრატულ საქართველოს ოსმალითადან 150 000 ლტოლვილი სომეხი მიუღია“ (ვახუტი, „ერთობა“ №212, 1918), მაგრამ დახეი, თურმე უხსოვარი დროიდან იქ ცხოვრობენ, სადაც 1918-ში ჩაასახლეს და სომხებისთვის იდეა-ფიქსად ჩადებული „ველიკაია არმენია“ კიდევ დამატებული.
იცით, რომ წალკის რაიონში ძველ ქართულ ეკლესიებში, რომ-

ოლქის ცალკე გუბერნიად გამოყოფა, მაშინ იგი შეუერთდეს ქუთაისის გუბერნიას.“
1916 წლის 30 აპრილის გაზეთ „საქართველოში“ გამოქვეყნდა მცირე მოცულობის ცნობა, რომ აფხაზები ეწინააღმდეგებოდნენ საქართველოს საეგზარქოსოდან გამოყოფას, რის გამოც „აფხაზთა დეპუტატია დღეს წარუდგება მეფისნაცვლის სამოქალაქო საქმეთა განყოფილების თანაშემწეს თავ. არლოვს. დეპუტატია აგრეთვე საქართველოს ეგზარქოსის წარუდგება და სთხოვს წინ აღუდგეს სოხუმის ეპარქიის ჩამოშორებას საქართველოს საეგზარქოსოდან“.
ფოტოდან დეპუტატის წევრი აფხაზი თავადები იმზირებიან: მარცხნიდან კონსტანტინე შარვაშიძე,

რომ სასკოლო განათლებაც შერეულ ენაზე უნდა მიმდინარეობდეს, ხოლო უმაღლეს განათლებაც პოზიციები იყოფა.
ყურადღებო! გამოჩნდა პანკისის ხეობა! პანკისის მკვიდრთა დიდ უმრავლესობას (89%) მიაჩნია, რომ უმაღლესი განათლების მიღების პროცესი მხოლოდ ქართულ ენაზე უნდა მიმდინარეობდეს!
ქართული ენის ცოდნის მხრივ ნეგატიურად გამოიჩნევა ქვემო ქართლისა და სამცხე-ჯავახეთის რაიონები, ხოლო ქართულ ენას შეუდარებლად კარგად ფლობენ (ყველა ინდიკატორის მიხედვით) პანკისის ხეობაში.
კვლევა ასევე აჩვენებს, რომ რესპონდენტთა ასაკი გავლენას ახდენს ქართული ენის ცოდნის

საქართველოს ყველა მოქალაქისთვის სახელმწიფო ენა არის ქართული!!!

ვე ავტორები ჰყავს. ერთ შემთხვევაში თუ იცოდნენ, როგორ უნდა განემარტათ, რა სახის სახელმძღვანელო იყო (XI კლასი), მეორე შემთხვევაში (IV კლასი) რატომ „დააიწვიათ“? რა მოხდა, ის ხომ არა, რომ პატარებმა კარგად უნდა ჩაიბეჭდონ გონებაში, რომ საქართველოში პირველი ენა ქართული კი არ არის, არამედ მათი მშობლიური ენაა, ხოლო XI-კლასელებმა უკვე კარგად იციან ესეც და ბევრი სხვა რამეც?
ზოგად, თუ შენი სამშობლოს მოყვარული შვილი ხარ, პარტიულ კუთვნილებას არანაირი მნიშვნელობა არ აქვს — გაქვს სამშობლო და არა ქვეყანა, მაგრამ თუ პარტიოტი არ ხარ, ამაზე უარეს წარწერასაც დაატან წიგნს ვედაზე... მაგრამ რა ვთქვათ მოცემულ შემთხვევაში, როდესაც ვიცით, რომ ე. წ. ერთენული სასწავლო პროგრამა გვაქვს და სახელმძღვანელოების გამოცემა ხდება მთავრობის განკარგულებით ან მისი თანხმობით? რომელი უწყების პასუხისმგებლობის საკითხია ამგვარი „გაპარევი“, არავინ იცის, ვის ჩაეძინა თუ ჩაიძინა, რატომ არ ჩასწორდა „უნებელი“ შეცდომა?
რა ვქნა, ვერაფრით დავიჯერებ, რომ სახელმძღვანელოს შიგთავსის ამგვარი განმარტება — „ქართული, როგორც მეორე ენა“, შემთხვევით არის ვედაზე მოხვედრილი...
რატომ?
იმით, რომ ეჭვი გამიჩნდა, — წიგნის ამგვარ დასათარებებაში საქართველოს დაუბინებელი მეგობრების ხელი ურევია!
რატომ ვარ ასეთი „ჩნუნები“?
იმით, რომ, მაგალითად, მიღებულ სასწავლო გეგმაში შედის სკოლების ავტონომია და „ბილინგვირი“ განათლება, რაც დამახასიათებელია აშშ-ის განათლების სისტემისთვის. ამგვარი განათლების სისტემით, 2016 წელს ოც ქვეყანას შორის აშშ მე-14 ადგილზე იყო, ხოლო 2023 წლის ოქტომბრის მონაცემებით, როგორც გაეროს კვლევებიდან ჩანს, მე-17 ადგილზეა. საინტერესოა, ბატონო მინისტრი და საქართველოს დაუბინებელი მეგობრები ერთმანეთთან სტუმრად რომ დადიან, მაშინ იღებენ ასეთ „საამო“ ერთობლივ გადაწყვეტი-

მამასადამე, „ბილინგვირი განათლება“ რას ნიშნავს — ორი ენის დაკანონებას?
თუ მე ზედმეტად კატეგორიულად ნათქვამი გამომდის, მაშინ ამიხსნას ვინმემ, რას გამოიწვევს, ვთქვათ, სამცხე-ჯავახეთისა და ქვემო ქართლში „სკოლების ავტონომია და ბილინგვირი“? თავადვე გიპასუხებთ: მათი ენისთვის სახელმწიფო ენის მნიშვნელობის მინიჭებას, ხოლო შემდგომ უკვე სომხებისა და აზერბაიჯანელების მხრიდან ავტონომიების მოთხოვნას. თუ გაკითვალისწინებთ ორივე მეზობლის ტერიტორიულ მდდს, აღმოჩნდება საქართველოში ავტონომიური უფლებების შესახებ მოთხოვნების წამოყენება ძალიან ძველ ქართველებს მოუწევთ.
ჯავახეთში ვიყავი სტუმრად, სოფელ კოთელიში და იქიდან აბულის ციხის უნახავად როგორ წამოვიდოდი. გარშემო, ფაქტობრივად, სომხეთია. აბულის ციხისკენ მიმავლებს ბოლო სოფლიდან ადგილობრივი სომეხი ფაწვილი გამოგვყავს, რომელმაც არც ქართული იცოდა და არც წარმოადგენა ჰქონდა, სად მივიდოდი. რომ გაიგო, რა მინიტერესებდა, ინტერესმა წამოიყვანა. ფაწვილმა „დანამდვილებით“ მხოლოდ ის იცოდა, რომ მისი წინაპრე-

ლებიც სომხურად აქვთ გადაქცეული, არ უშვებენ ექსკურსიაზე ჩასულ დამთვალელებებს და ქვეს უშვენენ? ამის შესახებ ტუროპერატორებს ჰკითხეთ!
ის არ კმარა, რაც ორ ბუნებრივ ბუნებელს აქვს საქართველოგან მიტაცებული მიწები, მათი წამხედრობით, დამატებით ახლა კიდევ ესენი უნდა გაგაპუნანთ საქართველოსთვის ლამაზად ჩამოციქნილი სამხრეთ-აღმოსავლეთ საქართველოში?
1916 წელს, როდესაც რუსეთის იმპერიამ საქართველოსთვის აფხაზეთის ჩამოშორება და შავი ზღვის ოლქისათვის მიკუთვნება განიზრახა, შემოფოთებული აფხაზი საერო და სასულიერო პირები თბილისში ჩამოვიდნენ და პეტროვი წარუდგინეს მეფისნაცვალს, რასაც თან ერთვოდა სიტყვიერი კატეგორიული მოთხოვნა, რომ აფხაზეთი დედა-საქართველოსთვის არ მოეგლიჯათ.
პეტროვის მუხლები შედგენილი იყო ფორმულირებული:
„სწავლება სკოლებში წარმოებდეს მშობლიურ ენაზე — ქართულად და აფხაზურად;
სოხუმის ოლქი გამოიყოფ ცალკე გუბერნიად და არასვხით არ იქნეს შეერთებული შავი ზღვის გუბერნიასთან;
თუ შეუძლებელია სოხუმის

ალექსანდრე შარვაშიძე. მელიტონ ბატას-ქე ემუხვარი, ასტამურ საათბეის-ქე ინალ-იფა, დგას ალექსი ძიამი-იფა. ფოტო გადაღებულია თბილისში (დალი ქირაას არქივი. მცირე კორექტირებით).
მოგვიანებით, უკვე ბოლშევიკების მოსვლის წლებში, როდესაც საქართველოს ხელოვნების მუზეუმი დირექტორი დიმიტრი შვეარდნაძე იყო (ცხადია, რეპრეზენტაცია-დე), დავით ემუხვარმა, აფხაზეთის მაშინდელი დეპუტატის ერთ-ერთი წევრის, მელიტონ ემუხვარის ვაჟმა, ბედის ოქროს ბარძიმი, ქართული ოქრომჭედლობის უნიკალური ძეგლი, რომელიც იმ დროს ილორის ტაძარში ინახებოდა, თავის ყაბალანში გახვეული მალულად ჩამოიტანა თბილისში და მას ჩააბარა.
1916 წლის აღწერით, აფხაზეთის სოფლის მოსახლეობაში ქართველების წილი 55,6% იყო, აფხაზებისა — 33,3%...
შეკითხვაზე, რა ენაზე უნდა მიმდინარეობდეს სასწავლო პროცესი საქართველოში, თურმე საქართველოს რეგიონებში გამოკითხული არაქართველთა უმრავლესობა პასუხობს, რომ სკოლამდელი განათლება შერეულ ენებზე უნდა მიმდინარეობდეს.
ასევე, უმრავლესობა ფიქრობს,

ხარისხზე — ასაკის მატების პარალელურად მცირდება მათი რიცხვი, ვინც კარგად იცის ქართული ენა. აღნიშნული ტენდენცია შენარჩუნებულია რეგიონების ჭრილშიც, კვლავ პანკისის ხეობის გამოკლებით, სადაც ქართულ ენას თითქმის ყველა ასაკობრივი კატეგორია ერთნაირად კარგად ფლობს.
უკაცრავად! თუ მე, საქართველოში მცხოვრებ ქართველს, ეროვნების გრადუ არ მაქვს, არანაირად არ ჩანს, რომელი ეთნიკური ჯგუფის წარმომადგენელი ვარ, საქართველოს მოქალაქე ვარ და დამთავრდა ამით ჩემს წარმომავლობაზე საუბარი, მაშინ რანაირად აქვთ სხვა მოქალაქეებს ეროვნება? — სიტყვების თამაშის რა მცოდნეა? როგორ, საქართველოში ქართველი, როგორც ვერ, არვი ვარ და ყველა სხვა დანარჩენი ეთნოსი პრივილეირებულია? თუ ყველანი საქართველოს მოქალაქეები ვართ, ყველასათვის ერთი სახელმწიფო ენა უნდა იყოს — ქართული! სახლში, ერთმანეთთან საკომუნიკაციოდ, თუ მოვეუბნებ, ჩრდილოკავკასიურზე ვისაუბრებთ, მაგრამ სახელმწიფო ენა არის ქართული და არავითარი „ნარევი“.
გესმით, რა ახალ „ნაღმებს“ დებენ, უფრო ზუსტად კი, ადრე ჩადებული დამყაყებელი „ნაღმების“ მექანიზმს აახლებენ?!
აქვთ მომხედოს იმ პატივცემულმა უწყებამ (უწყებებმა), ვისაც ამგვარი საკითხები ეხება: მე ქართველი ვარ, დავიბადე და გავიზარდე საქართველოში, ეს ჩემი სამშობლოა, — საქართველო, მშობლიური ენა ქართული მაქვს, სხვა სამშობლო და სხვა ენა მე არ მაქვს!
მათ, ვისთვისაც მეორე ენა ქართულია და საქართველო მეორე სამშობლოდ მიაჩნიათ, ორივე პირველი — სამშობლოც და ენაც, ხელის გაწვედნაზე აქვთ, არავინ აკავებთ, არც სომხეთი გამჭრალა და არც აზერბაიჯანი...
მოინდომეს კეთილისმსურველმა მორიგელებმა, რომ საქართველოში, თუნდაც ვიღაცისთვის ქართული მეორე ენა იყოს!..
ვერ ელირსებიან!
საქართველო უპირველეს ყოვლისა!
აიაი ჭილიძე

- ვინ არის ბოლო ევროკავშირში მისვლის რიგში?

- არ ვიცი, არ თურქეთი 1999 წლიდან დას.

პრეზიდენტი - ოპოზიციის გეგმა

პრეზიდენტი ოპოზიციის გეგმას უწინააღმდეგობას, ხაბაზი, რომ გახდა, ნათელია. ვწუხვარ და გულით ვნანობ, რომ 2019 წელს, როცა სალომე ზურაბიშვილის საპრეზიდენტო არჩევნების მართონი იმართებოდა, მჯეროდა, რომ დიდი და ღირსეული ნიკო ნიკოლაძის შთამომავალი უდიდესი პასუხისმგებელი მოქალაქეობდა დაკისრებულ მოვალეობას და პირნათლად შეასრულებდა კონსტიტუციით მინიჭებულ უფლებებს. როცა პრეზიდენტის საარჩევნო შტაბიდან დამირეკეს და ინტერვიუ მთხოვეს, დავეთანხმდი. ალაღად ვთქვი მის შესახებ დადებითი სიტყვები, დაეადასტურე, რომ სახელოვანი წინაპრების მაგალითს განაგრძობს, მოსახლეობის უმრავლესობის ნებას ფეხს აუწყო და სასარგებლო საქმეებსა და კეთებით გამორჩეული გახდება მეთქი.

წელი მაინც ხელისუფლებაზე მოდის“.

როგორც ჩანს, მან იცის, რომ „ნაცმოძრაობა“ ქვეყნის წინსვლისა და განვითარების წინააღმდეგი და ქვეყნის ევროპული მომავლის აშკარა მტერია. ეს იცის და გრძნობს ერის მოძულეთა და აშკარა მოლაპატეთა სიკვდილს და მაინც რატომღაც თურმე ხელისუფლებაა დამნაშავე.

ქალბატონო სალომე, ქვეყანაში გასაკეთებელი ნამდვილად ბევრია, მაგრამ ეს განა დაძვრული უფლებას, უღირსთა მხარეს გადაიხაროთ და მათი შავი ქუდი დაიხუროთ?!

ხომ ცხადია, ხელისუფლების ძალისხმევით, სწორი და პრაგმატული საგარეო და საშინაო პოლიტიკის წყალობით მიიღო ქვეყანამ ევროკავშირის კანდიდატის სტატუსი. სად არის აქ თქვენი და ოპოზიციის წვლილი?

პარლამენტში თქვენი გამოსვლისას სამართლიანი შეკითხვა დაგისვს, იგივე შეკითხვა მეზადება მეც: ჩვენ რომ უკრაინაში მოხალისე სამხედროები გაგვეშვა; რუსი ეროვნების მოქალაქეებისთვის დევნა დაგვეწყო; რომ გვეძახა, ბომბების ცვენა გვირჩევიანო; უკრაინის კონკრეტული მაფლანონისთვის მოქმედებებს ავალლოდით, ომისაგან გადარჩენას როგორ შევიძლებდით, ქალბატონო სალომე? ანუ, ამდენი შეცდომა რომ დაეშვა ხელისუფლებას, გახდებოდათ ევროპული ოჯახის წევრობის კანდიდატი?

ჩანს, არასდროს იყავით ქვეყნის ევროინტეგრაციის გულითადი მომხრე, მხოლოდ ფორმალურად, თვალმაქცურად იქცეოდით, რომ უვიცნი შეცდომაში შეგვეყვანათ და ოპოზიციისთვის გეამბინათ. ამიტომ არის, რადიკალები ტაშს რომ გიკრავენ და დამნაშავე პრეზიდენტის შეწყალებას გთხოვენ. ღმერთმა ნუ ქნას, რომ კიდევ

უფრო მიუღებელი ნაბიჯი გადადგათ.

მეგონა, რომ თქვენ ევროპაში გაზრდილი და პოლიტიკურ წრთობაგამოვლილი ქალბატონი ბანალურ, ზედაპირზე ამოტივტივებულ ჭეშმარიტებას მიხვდებოდით. მიხვდებოდით იმას, რომ ჩვენი ქვეყნის უბედურება პოლიტიკური უკულტურობის განსაცვიფრებელი დონეა. სამწუხაროდ, თქვენ მუდმივად ხელს უწყობთ მისი დონის კიდევ უფრო დაბლა დაცემას.

მეგონია, რომ დიდი სარკე ან გამაღივებელი გვირდებოდათ, საკუთარი სახის დასანახად. თუ საზოგადოების გვერდით დგომა გინდათ, მაშინ ყურადღებით მიმოიხედეთ და დაინახეთ, რას დაგამსგავსათ „ნაცმოძრაობის“ ერთგულებამ.

რადიკალური ოპოზიციის მთელი პოლიტიკური საქმიანობა ხომ რუსეთის წინსვლაზე ასხამს წყალს. ეტყობა, ეს გაწყობთ. თუ ხელისუფლებასთან ურთიერთობის პრობლემები გაქვთ, თქვენი ამომრჩევლები ამაში არაფერ შუაში არ არიან.

ხალხის მომრევი ძალა დემიწის ზურგზე არ არსებობს, ამიტომ რადიკალური ოპოზიციისთვის მოწყალების კალთის გადაფარება საბოლოოდ დაგაზარალებთ. იქ ჭყანტობია, რომელიც საკუთარ მორევში ჩაგითრევთ.

თქვენ თუ ფიქრობთ, რომ დაკარგული ტერიტორიების დაბრუნება რუსეთთან ურთიერთობის გარეშე შესაძლებელია, ეს კიდევ ერთი თქვენი დიდი შეცდომაა. უფრო დიდი შეცდომა იქნება, რომ რაიმე სახით ომში გამოვიწვიოთ ჩრდილოელი მეზობელი. სამწუხაროდ, პატარა ქვეყნების ბედი ისეთია, რომ მსოფლიოში ნებისმიერი რხევა მათზე დიდ გავლენას ახდენს. ამიტომ ევროკავშირში ყოფნა ნიშნავს, რომ ჩვენი ხმა გაავარდნოთ მსოფლიოს და თავი დაცულად ვიგრძნოთ.

ამ ფონზე ყოვლის მკადრებელ, მოძალადე, პატიმრების მწამებელ და ბიზნესმენების მძარცველ, ყოფილი ხელისუფლების უსახურ ნაშთებთან ნუ დაიჭერთ საქმეს. იქნებ, რადიკალური ოპოზიციასთან იმიტომ შეკარით პირი, რომ მათი რჩეული გახდეთ და პარლამენტში შეხვდეთ?!

თუ ასეა, რა გითხრათ, რით დაგამშვიდოთ?!

ბორის დავითიანი
სენაკის საპატო მოქალაქე

გული მეთანადრება, უფრო მეტად იმაზე ვწუხვარ, რომ რადიკალურად შეიცვალა სალომე პრეზიდენტი და აშკარად და მყარად ჩაჯდა ოპოზიციონერთა ცაცვეთილ ნავეში, რომელიც ჩასაძირად არის განწირული.

დავიჯერო, რომ სალომე პრეზიდენტი ვერ ხვდება „ნაციონალური მოძრაობა“ ხალხმა, ანუ უმრავლესობამ, კარგახანია, სასაფლაოზე გაისტუმრა. ახლა იმ სასაფლაოზე სარეველა ხარობს, ვარდის გახარებას კი პრეზიდენტი ამოდ ცდილობს.

ეს რეალობაა.

გავიხსენებ პარლამენტში პრეზიდენტის ბოლო გამოსვლიდან ერთი მონაკვეთს: „ ოპოზიციას თავისი ბრალდებები აქვს ხან გაუთავებელი ბოიკოტის გამოცხადებით და საქმის გაფუჭებით, ხან ბრიუსელსა და ამერიკაში ქვეყნისთვის დამაზიანებელი გზავნილების ჩატანით და პოზიციონერობით. პასუხისმგებლობის ღმობის

საქართველოში გერმანიის ელჩმა პიტერ ფიშერმა განაცხადა, რომ ევროპის კავშირი არ მიიღებს თავის რიგებში ახალ სახელმწიფოს, რომლის არჩევნების შედეგები კითხვებს აჩენს. როგორც ჩანს, ნებისმიერი შედეგი გააჩენს კითხვებს, თუ რაღაც არ მოხდება ისე, როგორც დასავლეთის ინტერესებშია...

რაც ახლახან ხდებოდა სერბეთში, დიდი ალბათობით, 2024 წლის არჩევნებისთვის იგივე სცენარი აქვთ დაწერილი საქართველოსთვისაც — სერბეთის ოპოზიციურმა მოძრაობამ არ სცნო მმართველი პარტიის 48%-იანი გამარჯვება.

ოდნავადაც არ მეეჭვება, რომ თუ ეუთო/ოდიროს თუნდაც წინასწარმა დასკვნამ არჩევნების შედეგები დააყენა ეჭვქვეშ, მრავალჯერ განხორციელებული სცენარი ისევ განმეორდება თბილისის ცენტრში. ელემენტარულია, როდესაც არ ისჯებიან ადამიანების ცოცხლად დაწვის მოსურნეები, დაწველებს ამის გამეორების სურვილი უჩნდებათ...

სხვათა შორის, სერბეთის „მაიდნის“ მცდელობას სულ რაღაც 2500-მდე ადამიანი ახორციელებს. საინტერესოა, საქართველოში რამდენია მათი რიცხვი და რატომ აყოვნებენ მათ განციტრალებას? — ფიქრობ და მხოლოდ ერთი დასკვნა გამომაქვს, საქართველოს უკრძალავენ უცხო ქვეყნების აგენტების გამოაშკარავება-პასუხისმგებლობაში მიცემას, გვაიმულებენ, რომ გესლანია გველებით დახუნძლული უბით ვიაროთ და თან გუნდრუკი ვუკმიოთ!

როდემდე?!

ნინო დაუშვილი

საქართველოში გერმანიის ელჩმა პიტერ ფიშერმა განაცხადა, რომ ევროპის კავშირი არ მიიღებს თავის რიგებში ახალ სახელმწიფოს, რომლის არჩევნების შედეგები კითხვებს აჩენს. როგორც ჩანს, ნებისმიერი შედეგი გააჩენს კითხვებს, თუ რაღაც არ მოხდება ისე, როგორც დასავლეთის ინტერესებშია...

რაც ახლახან ხდებოდა სერბეთში, დიდი ალბათობით, 2024 წლის არჩევნებისთვის იგივე სცენარი აქვთ დაწერილი საქართველოსთვისაც — სერბეთის ოპოზიციურმა მოძრაობამ არ სცნო მმართველი პარტიის 48%-იანი გამარჯვება.

ოდნავადაც არ მეეჭვება, რომ თუ ეუთო/ოდიროს თუნდაც წინასწარმა დასკვნამ არჩევნების შედეგები დააყენა ეჭვქვეშ, მრავალჯერ განხორციელებული სცენარი ისევ განმეორდება თბილისის ცენტრში. ელემენტარულია, როდესაც არ ისჯებიან ადამიანების ცოცხლად დაწვის მოსურნეები, დაწველებს ამის გამეორების სურვილი უჩნდებათ...

სხვათა შორის, სერბეთის „მაიდნის“ მცდელობას სულ რაღაც 2500-მდე ადამიანი ახორციელებს. საინტერესოა, საქართველოში რამდენია მათი რიცხვი და რატომ აყოვნებენ მათ განციტრალებას? — ფიქრობ და მხოლოდ ერთი დასკვნა გამომაქვს, საქართველოს უკრძალავენ უცხო ქვეყნების აგენტების გამოაშკარავება-პასუხისმგებლობაში მიცემას, გვაიმულებენ, რომ გესლანია გველებით დახუნძლული უბით ვიაროთ და თან გუნდრუკი ვუკმიოთ!

როდემდე?!

მოფიქრალი ქართველის არსთუ უსაფუძვლო ეჭვები

ევროპა ემიგრანტებით არადასავლური ქვეყნებიდან ივსება. ჩვენი ეროვნული თვითმყოფადობა იცვლება და ნადგურდება. ჩვენი სუვერენიტეტი ბიუროკრატებს გადაეცათ, ბრიუსელში არჩეულ ბიუროკრატებს. ჩვენი ეკლესიები იკეტება და ჩვენ ვზარჯავთ მილიარდობით ევროს არარსებული კლიმატის კრიზისსა და უკრაინაში ომზე, რომელიც ჩვენი ომიც კი არ არის. ფაქტობრივად, ვიტყვი, რომ ჩვენ ვიხდით საკუთარი განადგურებისთვის!..“ არ არის დამაფიქრებელი? დამაფიქრებელია, რომ ევროპის კავშირში უნგრეთისთვის ხმის ჩამორთმევის შესაძლებლობის გამოყენებაზე დასველდა სიტყვა, რადგან უნგრეთმა უკრაინისთვის 50-მლრდიანი დახმარების გამოყოფა დაბლოკა და თურმე, ხშირად ბრიუსელის შიდა თუ გარე პოლიტიკასაც არ უჭერს მხარს. საკითხი უფრო წინ ვედარ წავიდა, რადგან ვეველა წვერის თანხმობას თუნდაც იმიტომ ვერ მიადევდნენ, რომ პოლონეთი არ დაეთანხმებოდა, რადგან პოლონეთსაც ჰქონდა კონფლიქტები ბრიუსელთან.

უნგრეთი თავის ყველა გადაწყვეტილებას განმარტავს, რაც მავანთათვის უნგრეთში დემოკრატიის უკუსვლას ნიშნავს. მაგალითად, შიმტორ ორბანმა განაცხადა, რომ მხარს არ დაუჭერდა რუსეთისთვის სანქციების დაწესებას, რადგან მიიჩნევს, რომ უკრაინას ომის მოგების საშუალება არ აქვს და ამასთანავე, კრიტიკულად უყურებს უკრაინის ამჟამინდელ ხელისუფლებას. ფაქტობრივად, ვიტყვით ორბანმა განაცხადა კოლეგებს, რომ ნატო-ს წევრი ამდენი ქვეყანა ერთად ომის ვერ მოუგებს რუსეთს, ხოლო უკრაინისთვის გამოყოფილი მილიარდების დანიშნულებებისამებრ გამოყენებაში ეჭვი ეპარება.

ორბანი აცხადებდა, რომ ევროკავშირის 14-15 დეკემბრის სამიტზე უკრაინასთან წევრობაზე მოლაპარაკების დაწყებას დაბლოკავდა, მაგრამ ასე არ მოიქცა, რადგან ევროკავშირის მიერ უნგრეთისთვის გამოყოფილი ათმილიარდიანი დახმარება განბლოკეს, დანარჩენი დახმარების პაკეტი ვერ ისევ დაბლოკილი აქვთ.

როგორც ვხედავთ, ევროკავშირი ჩვეულებრივი სავაჭრო ცენტრია, ქარვასლაა, იფიდე-გაყიდე... შეიძლება, ყიდვა-გაყიდვას კიდევ რამე ეშველოს, მაგრამ მოფიქრალი ადამიანი სხვა რამე-

